СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.00

РІК CXV П'ЯТНИЦЯ, 6 ЧЕРВНЯ 2008 РОКУ ЧИСЛО 23 VOL. CXV FRIDAY, JUNE 6, 2008 No. 23

Президент України Віктор Ющенко відвідав Канаду

Президент України Віктор Ющенко промовляє в Отаві на офіційній церемонії в пам'ять жертв Голодомору. Фото: Марійка Сохан-Тимець

КИЇВ. – Після завершення візити Президента України Віктора Ющенка до Канади, яка відбулася 26-29 травня („Свобода", ч. 22), він заявив: „Переконаний, після візити ми стали ще більшими друзями з представниками української діяспори, урядовими колами, де ми наповнили новим змістом статус особливого партнерства". 26 травня В. Ющенко виступив в Отаві на спільному засіданні Сенату і Палати громад Парляменту Канади. Він закликав канадську сторону до найтіснішої співпраці – наповнення її новими ідеями за всім спектром – від ядерної енерґетики до участи у проєктах, пов'язаних з проведенням в Україні фіналу футбольних змагань Евро-2012.

В Отаві відбулася зустріч з прем'єр-міністром Канади Стівеном Гарпером. Сторони обговорили перспективи розвитку українсько-канадського партнерства, енерґетичне співробітництво, активізацію культурно-гуманітарної співпраці. Йшлося також про питання, пов'язані з життям української громади в

(Закінчення на стор. 13)

В Україні краще з свободою слова, але забагато замовлених публікацій

КИЇВ. – Україна поступово стає державою з відносно невеликим рівнем грубих порушень принципів свободи слова. Про це свідчить передовсім той факт, що у державі чотири роки поспіль не відбувається убивств та сумнівних зникнень журналістів. Жодний український журналіст не перебуває за ґратами через злочин, пов'язаний з виконанням журналістської праці.

Врешті, після скандального ув'язнення головного редактора газети „Свобода" Олега Ляшка в 2003 році жодних специфічно медійних арештів не відбувалося, всі затримання були короткотривалими та завершувалися щонайбільше за кілька годин, як це сталося в єдиному за 2007 рік випадку з фотокореспондентом тижневика „Коментарі" Олексієм Солодуновим.

Очевидним позитивним моментом можна вважати те, що позачергові парляментські вибори 2007 року не представили жодного випадку несправедливого затримання журналістів під час висвітлення голосування й підрахунку голосів. То є очевидним проґресом у порівнянні з президентськими виборами 2004 року та парляментськими – 2006 року.

Поза тим, минулий рік так і не забезпечив бажаного проґресу в розслідуванні справи Георгія Ґонґадзе. Розгляд в суді справи щодо виконавців убивства – колишніх високопосадовців Міністерства внутрішніх справ – тривав усі 12 місяців. Але жодних результатів у пошуку замовників та організаторів убивства не було досягнуто.

Вирок виконавцям було винесено у березні, але на цьому слідство зайшло в глухий кут: організатором злочину заочно визнано Олексія Пукача, котрий роками переховується від слідства. Інших свідків, котрі могли б вказати на реальних замовників убивства, у

(Закінчення на стор. 3)

Нагороди громадянам Канади

КИЇВ. – Президент України Віктор Ющенко нагородив громадян Канади за вагомий особистий внесок у розвиток українсько-канадських взаємин, активну діяльність у гуманітарній сфері. Нагороджені: орденом князя Ярослава Мудрого V ступеня Райнел Андрейчук – сенатор, і Борис Вжесневський – депутат парляменту Канади.

Орденом „За заслуги" III ступеня нагороджені Радомир Білаш– науковий співробітник Міністерства культури та багатокультурности провінції Альберта, Ігор Богдан і Ярослав Соколик – громадські діячі, Андрій Гладишевський – президент Українсько-канадської фундації Тараса Шевченка, Ярема Келебай – керівник осередку Конґресу українців Канади в Монреалі, Юрій Луговий – режисер першого документального фільму про Голодомор „Жнива розпачу", Богдан Медвідський – керівник Центру дослідження українського фольклору при Альбертському університеті, Богдан Онищук – президент Фонду „Канада-Україна", Роман Сербин – професор Квебекського університету.

Орденом Княгині Ольги III ступеня нагороджені Руслана Вжесневська – добровольця програми „Допоможи нам допомогти дітям" Канадського фонду „Дітям Чорнобиля", Зеня Кушпета – голова адміністративної ради Спільноти „Лярш-Ковчег", медалею „За працю і звитягу" Богдан Баб'як – голова Фонду „Поміч Україні" при Монреальському відділенні Суспільної служби українців Канади, Юлія Креховецька, Емілія Стельмах і Мар'яна Ленчак – добровольці програми „Допоможи нам допомогти дітям" Канадського фонду „Дітям Чорнобиля", Іван Мазуренко, Славко Шулякевич, Стефан Петелицький та Іван Сербин – громадські діячі. Присвоєно почесні звання „Заслужений артист України" Йосипові Гошулякові – солістові Канадської Оперної компанії, „Заслужений діяч мистецтв України" – бандуристові Володимирові Моті. *(Прес-служба Президента України).*

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Канада визнала Голодомор в Україні геноцидом

ОТАВА. — Палата громад (нижня палата) парляменту Канади 27 травня визнала Голодомор в Україні в 1932-1933 роках актом геноциду, а Сенат 28 травня схвалив закон про встановлення Дня пам'яті Голодомору і геноциду України та визнав український Голодомор 1932-1933 років актом геноциду. Крім того, у резолюції зазначено, що примусова колективізація при правлінні Йосифа Сталіна також викликала смерть мільйонів представників інших етнічних груп в СРСР. Депутати прийняли цю резолюцію в цілому, її проєкт подав депутат від провінції Манітоба Джеймс Безан, з підтримкою всіх партій. *(Конґрес Українців Канади, „Українські новини")*

Суд скасував кримінальну справу щодо Ю. Луценка

КИЇВ. — Подільський районний суд міста Києва 3 червня визнав незаконним порушення кримінальної справи стосовно міністра внутрішніх справ України Юрія Луценка. Відповідне рішення виніс головуючий в судовому засіданні суддя Василь Бородій. Таким чином, суд задовольнив скаргу адвоката Ю. Луценка Юрія Мартиненка та скасував постанову головного слідчого управління з особливо важливих справ Генпрокуратури України про порушення кримінальної справи, оскільки в наданих судові матеріялах не вбачається, що Ю. Луценко скоїв посадовий злочин, перебуваючи 18 січня цього року на засіданні Ради національної безпеки і оборони, де завдав легких тілесних ушкоджень посадникові Києва Леонідові Черновецькому. Також суд визнав, що Ю. Луценко не зловживав владою чи службовими повноваженнями, використовуючи у серпні 2006 року літаки внутрішніх військ МВС України. Рішення суду може бути оскаржено в Апеляційному суді Києва протягом семи днів з моменту його проголошення. *(УНІАН)*

Підприємницькі кола України вибрали між СНД і ЕС

КИЇВ. — Український уряд не докладає достатніх зусиль для підтримки і сприяння виходові національного підприємництва на зовнішні ринки. Про це йдеться у переданих Українським центром економічних і політичних досліджень ім. Олександра Разумкова висідах експертного опитування, такої думки дотримуються 81 відс. представників центральних і реґіональних органів державної влади, державних дослідницьких установ, фахівців недержавних аналітичних центрів та підприємців. Більшість (56 відс.) експертів вважає, що активному залученню українського підприємництва у світові торговельні процеси перешкоджають як внутрішні (реґуляторні, фінансові тощо), так і зовнішні (митні тарифи, ситуація на міжнародних ринках) бар'єри. При цьому понад третина (36 відс.) опитаних дотримується думки щодо першочерговости неґативного впливу саме внутрішніх перешкод; лише 3 відс. вважають, що причинами є неґативні зовнішні фактори. Досліджуючи ставлення експертів до зовнішньоекономічних векторів політики уряду (напрямів інтеґрації), аналітики Центру Разумкова дійшли висновку, що більшість експертів (70 відс.) вважає систему торговельних взаємин в рамках СНД неефективною і несправедливою. Через це 66 відс. опитаних виступають проти приєднання України до митного союзу в рамках Евро-Азійський економічний союз. Водночас більшість представників державних і підприємницьких кіл (76 відс.) переконана, що найбільшу вигоду Україна отримає від створення зони вільної торгівлі з Европейським союзом. *(УНІАН)*

Брат В. Балоги вийшов з „Нашої України"

КИЇВ. — Керівник фракції Народного Союзу „Наша Україна" у Закарпатській обласній раді Іван Балога 29 травня заявив про вихід з „НУ" та склав повноваження голови Закарпатської обласної партійної організації. Про це повідомила 29 травня прес-служба обласної організації НУ. І. Балога вступив до „Нашої України" „як до політичної сили, що підтримує програму та діяльність кандидата у президенти, а нині глави держави Віктора Ющенка". „Саме з В. Ющенком я пов'язував і пов'язую успішний, демократичний поступальний рух нашої країни, проведення грамотних економічних реформ, забезпечення прав людини та покращення добробуту громадян, – сказав І. Балога. – Однак, дії керівників партії останнього часу все більше йдуть всупереч політиці Президента". Водночас І. Балога наголосив, що залишається членом команди президента „і на будь-якій посаді завжди працюватиме на благо громади Закарпаття та України". Крім того, у пресслужбі зазначили, що з обласної організації НУ з партії у повному складі вийшли усі члени ради, голови районних та міських партійних організацій, керівники і працівники виконкомів. І. Балога є братом глави секретаріяту Президента Віктора Балоги, першим заступником голови Закарпатської обласної держадміністрації та керівником фракції Блькоу „Наша Україна" в обласній раді. Як відомо, ще раніше вийшов з НУ В. Балога. (*„Українська правда"*)

В. Ющенко нагородив орденом А. Зленка

КИЇВ. — Президент України Віктор Ющенко 30 травня нагородив орденом князя Ярослава Мудрого V ступеня Надзвичайного і повноважного Посла, міністра закордонних справ України у 1990-1994 та 2000-2003 роках Анатолія Зленка з нагоди 70-річчя за значний особистий внесок у становлення та розвиток української дипломатичної служби, піднесення авторитету України на міжнародній арені. *(УНІАН)*

„National Geographic" – українською мовою

КИЇВ. — Україна підтримує видання журналу „National Geographic" українською мовою. Цю пропозицію Національного географічного товариства США, яке видає всесвітньо відомий журнал, обговорили 31 травня на зустрічі в Міністерстві закордонних справ України. Під час зустрічі міністра Володимира Огризка з американськими представниками також ішла мова про стан здійснення українсько-американського наукового співробітництва до 2012 року щодо дослідження глибин Чорного моря з метою пошуку та підняття на поверхню об'єктів культурної спадщини від античних до наших часів. Сторони відзначили високий рівень співпраці обох країн на цьому напрямі, повідомили в МЗС. *(Радіо „Свобода")*

Українців треба захищати?

ІВАНО-ФРАНКІВСЬК. — 1 червня в Івано-Франківську на Вічевому майдані відбулася акція „Захистимо українців в Україні". Націоналісти висунули свої вимоги щодо розширення прав громадян України. Ініціятори цього заходу – обласні та міські організації Конґресу українських націоналістів й Української партії. Учасники віча вийшли на майдан, вимагаючи, щоб Верховна Рада України впродовж найближчого часу ухвалила „необхідні закони щодо відновлення прав українців в Україні як корінної нації, зміни системи виборів, очищення інформаційного простору від окупації, дієві закони для боротьби з корупцією та внесення в український пашпорт графи про національність". Влада повинна вжити додаткових заходів, щоб „не втратити не тільки українця в Україні, а й саму Україну як державу" – вважають вони. Серед заяв захисників держави – вимога до уряду здійснити ревізію кадрів щодо їхньої професійности та „незалежности від кланів", впровадити атестацію всіх представників владних структур на знання державної мови, впровадити дієві заходи боротьби з інфляцією. Від президентських структур вони вимагають захистити територіяльний та економічний простір України. Якщо владні структури проіґнорують вимоги, учасники віча обіцяють закликати громадськість держави до проведення загальноукраїнських заходів протесту. *(„Львівська газета")*

У Симферополі сталися сутички

СИМФЕРОПІЛЬ. — Близько 100 активістів Компартії і проросійських сил 29 травня напали на групу прихильників НАТО і пошматували їхні прапори та намети. Нападників очолювали урядовці-комуністи – віцепрем'єр-міністер уряду автономії Юрій Корнілов, міністер молоді Криму Тетяна Єжова, голова Постійної комісії з питань курортів і туризму В'ячеслав Захаров і кілька депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Криму і симферопольської міської ради. Правоохоронці намагалися не допустити зіткнень, але діяли неактивно і нападників не переслідували, дозволивши їм викрасти намети. Представники низки громадських організацій плянували провести 29 травня акцію на підтримку просвітницької кампанії „Українці – за НАТО!", яка триває в південних областях України. Координатор акції Олег Фомушкін заявив, що сутички спровокувала місцева влада, яка перебуває під контролею комуністів і проросійських сил. *(Радіо „Свобода")*

Евразійці обіцяють спалити виставку СБУ про УПА

КИЇВ. — „Евразійський союз молоді" (ЕСМ) обіцяє спалити фотовиставку „Українська повстанська армія. Історія нескорених", яка днями відкрилася в Службі безпеки України (СБУ). „Ми спалимо цю виставку разом з СБУ і її начальником Валентином Наливайченком", – сказав 29 травня представник ЕСМ Павло Заріфулін. У СБУ відмовилися коментувати заяви ЕСМ. Тільки запевнили, що відвідувачам виставки нічого не загрожує. До виставки увійшло більше 500 фотографій, документів з радянських і німецьких архівів, а також внутрішні документи Організації Українських Націоналістів і УПА. В частині „Криївки" у всіх подробицях показані схеми, як будувалися землянки, в яких ховалися повстанці. Досі ходять леґенди про ці надійні таємні підземні притулки. Деякі з них збереглися до наших днів у Львівській області. Нагадаємо, в жовтні 2007 року активісти ЕСМ знищили на горі Говерлі металевий герб і прапор України, а також зруйнували пам'ятний знак Конституції України. Пізніше СБУ заявила, що виявила організаторів і виконавців акції. Потім СБУ заборонила в'їзд до країни провідникові „Евразії" Олександрові Дуґінові. У свою чергу, „Евразія" узяла на себе відповідальність за гакерські атаки на сайт українського Президента. Пізніше активісти ЕСМ розгромили виставку про Голодомор в Україні, що проходила в Москві в Українському культурному центрі під патронажем СБУ і посольства України. *(„День")*

На флаґмані ВМС України підняли прапор НАТО

СЕВАСТОПІЛЬ. — „Це означає, що український фреґат „Гетьман Сагайдачний" успішно пройшов сертифікацію і ввійшов в оперативне підпорядкування військово-морського командування НАТО", повідомило 31 травня Міністерство оборони України. Відтепер „Гетьман Сагайдачний" виконуватиме завдання акції НАТО „Активні зусилля" в Середземному морі. Фреґат пройшов двотижневе тренування для участи в цій акції і повного інтеґрування корабля до складу сил-учасниць акції. За плянами командування морського компоненту Об'єднаних збройних сил НАТО „Південь", 1 червня „Гетьман Сагайдачний" мав вирушити у визначений район Середземного моря для патрулювання в інтересах антитерористичної акції НАТО. Мета акції – боротьба з тероризмом у Середземному морі шляхом запобігання нелеґальному перевезенню зброї й боєприпасів, протидії незаконним переміщенням людей та іншій незаконній діяльності з використанням цивільних суден. *(Радіо „Свобода")*

НА ТЕМИ ДНЯ

„Золота доба Катерини II“ та українське питання

„Мала Росія, Ліфляндія і Фінляндія є провінціями, якими управляють на основі конфірмованих їм привілеїв, порушити ж їх, раптом відмовившись від них, було б дуже непристойно, але й називати їх чужоземними і поводитись з ними на такій же основі було б більше, ніж помилкою, можна сказати певно – безглуздям. Ці провінції, а також Смоленську треба найлегшим способом привести до того, щоб вони обрусіли і перестали б дивитись, неначе вовки на ліс. Приступити до цього буде дуже легко, якщо розумні люди будуть обрані начальниками цих провінцій. Коли ж у Малоросії не буде гетьмана, то треба намагатися, щоб час і назва гетьманів зникли...“

(З настанови Катерини II князеві В'яземському при вступі його на посаду генерал-губернатора, 1764 рік).

Російська імперія за 34 роки правління цієї імператриці приєднала величезні території в Европі, взявши участь у трьох поділах Речі Посполитої, завоювавши Північне Причорномор'я, анексувавши Кримське ханство, взявши під опіку Східну Грузію, ба – навіть ствердившись у Північній Америці. Росія стала одним із чільних гравців на геополітичній арені, визначною військовою й економічною потугою. За все XVIII ст. в Росії було надруковано 9,500 книг, з яких близько 85 відс. припадає на царювання Катерини II. Отож не дивно, що чимало люду не лише в сучасній Росії, але й в Україні вважає, що варто шанувати цю визначну державну діячку.

Проте існує й інша думка: доба Катерини II – це доба тотального закріпачення селянства, коли статус кріпака де-факто вже не відрізнявся від статусу раба. Буйним квітом ряснів фаворитизм: своїм численним коханцям та їхнім рідним Катерина II щедро надавала привілеї, давала в управління цілі губернії та крізь пальці дивилася на їхнє хабарництво та розкрадання казенного майна.

Уважніше подивімося, як імператриця здійснювала програму приборкання Малоросії. Вже на третій рік свого правління Катерина II змусила гетьмана Кирила Розумовського зректися булави, а через вісім місяців скасувала і саму посаду гетьмана.

1765 року імператриця ліквідувала полковий устрій на Слобожанщині і створила там Слобідсько-Українську губернію. 1768 року вона розпорядилася заарештувати всіх учасників Коліївщини на чолі з Іваном Ґонтою та Максимом Залізняком, Тоді ж Катерина наказала довічно ув'язнити митрополита Ростовського і Ярославського Арсенія Мацієвича (за походженням – волинського шляхтича) за його протести проти конфіскації державою монастирських маєтностей.

1775 року за наказом Катерини російська армія зруйнувала Запорозьку Січ на ріці Підпільній. Кошовий суддя Павло Головатий та військовий писар Іван Глоба були заслані до Сибіру, кошовий отаман Петро Калнишевський – на Соловки, а само слово „запорожці“ було заборонено. Після руйнування Січі Катерина роздала близько 4 млн. десятин земель Війська Запорозького своїм фаворитам. Нові землевласники на місці козацьких господарств запроваджували маєтки, засновані на праці кріпаків.

1781 року Катерина ліквідувала полковий устрій і на території Гетьманщини, натомість запровадила там Малоросійське генерал-губернаторство, чим насильницьки перервала органічний розвиток Гетьманщини та інших українських земель, де вже існував своєрідний шляхетський парламент – Генеральні збори, де останній гетьман К. Розумовський вів мову про загальну освіту для всіх суспільних станів, де розвивалася інтеґрована з Західньою Европою ринкова економіка, де, зрештою, існувало місцеве самоврядування, засноване на Маґдебурзькому праві та власних правових традиціях. Саме за часів Катерини II було завершене знищення власної української фінансової системи, створеної ще за Богдана Хмельницького та модернізованої за Петра Дорошенка та Івана Мазепи.

Вершина активности Катерини II щодо України припала на 1783 рік. 19 квітня вона видала маніфест про приєднання Криму до Російської імперії. 14 травня її указом на Лівобережжі було запроваджено кріпацтво. 9 липня за наказом імператриці на Лівобережжі були розформовані козацькі полки. Тоді ж викладання у Києво-Могилянській академії було переведено на російську мову, а через два роки українська мова була заборонена в школах і в Церкві. Ще 1769 року за ініціятиви Катерини Києво-Печерській лаврі було заборонено друкувати букварі українською мовою, а ті, що вже були у населення, підлягали вилученню.

1786 року Катерина провела секуляризацію церковних земель, тим самим підірвавши основу незалежности Церкви від держави. 1791 року вона остаточно закріпила так звану „межу осілости“ єврейського населення, обмеживши проживання євреїв на території Російської імперії білоруськими та польськими землями, Правобережжям та Полтавською і Херсонською губерніями. 1792 року Катерина розпорядилася переселити Чорноморське козацьке військо, зформоване з колишніх запорожців, з земель між Бугом і Дністром на Кубань.

1795 року вона ліквідувала на Правобережжі Греко-Католицьку Церкву та ініціювала примусове навернення греко-католиків на православ'я.

Останніми значними військово-політичними акціями Катерини II стали поділи Польщі, в результаті яких Російська імперія захопила Правобережжя та Волинь.

У другій половині XIX ст. визначний російський мислитель Олександер Герцен – той самий, котрий вважав, що „історію Катерини II при дамах читати вголос не можна“, стільки в ній бруду та розпусти, – так от, він вважав, що саме у ту добу, які інші звуть „золотою“, була унеможливлена перспектива співжиття України та Росії в одній державі, навіть якщо ця держава і буде демократичною:

„Що буде, коли Україна, яка пам'ятає всі утиски з боку москалів: і кріпацтво, і рекрутчину, і безправ'я, і грабунки, і батіг, не захоче бути з Московією? На мою думку, питання це розв'язується дуже просто. Україну треба в такому випадку визнати вільною і незалежною країною, і судячи з тих страждань, яких вона зазнала від нашого деспотизму, можемо чекати, що при першій можливості Україна відійде від нас“.

Так воно і сталося. Хоча сьогодні в Росії ці слова О. Герцена, виглядає, геть забули, бо ж знов і знов ведуть мову про „золоту добу Катерини“, нібито спільну для всіх східних слов'ян.

Сергій Грабовський,
Київ

В Україні ...

(Закінчення зі стор. 1)

залі суду названо не було.

Подібна ситуація спостерігається і в справі Ігоря Александрова, вбитого в липні 2001 року. Слідство нібито знайшло замовників злочину, але родина вбитого журналіста продовжує отримувати погрози. Компенсацію, яку призначив український суд рідним журналіста, виплачено не було, оскільки слідство не попіклувалося вчасно описати майно звинувачених.

Щодо порушень, так би мовити, середнього ступеню тяжкости, а саме – побиттів, залякувань, погроз – у 2007 виявлено значно менше таких випадків, ніж за п'ять попередніх років. Утім, самі типи порушень залишаються незмінними. Це й сумнівні підпали автомобілів, за якими не було результативних розслідувань, і неоднозначні напади, за якими знову-таки правоохоронні органи не зробили чітких, обґрунтованих висновків. Далі більшість злочинів проти журналістів залишаються нерозслідуваними.

2007 рік в Україні видався роком політичного протистояння та нестабільности. У квітні Президент розпустив парламент, а 30 вересня відбулись позачергові вибори Верховної Ради. Висока політична конфліктність, як і в минулі роки, призводить до численних спроб перешкоджати виконувати професійні обов'язки та до здійснення цензури в інтересах тих чи інших можновладців, котрі не бажають свою владу втратити. Хоч загальна кількість перешкоджань, виявлених дослідженнями Інституту масової інформації, зменшилася від 2006 до 2007 року з 31 до 23 випадків, сама неґативна тенденція залишається стабільною.

Більшість порушень 2007 року стосувались не стільки цензури, скільки перешкоджання у виконанні обов'язків через ненадання інформації. Типовими стали випадки відмови в акредитації до місцевих органів влади, ненадання відповідей на інформаційні запити та приховування інформації, яка за законом мала б бути відкритою. Не обійшлося без порушень і в день виборів. Напередодні голосування закрили Харківський медіа-центр „Трибуна-ТВ“. Хоча ситуація не була однозначною, вона засвідчила, що повноцінної свободи слова Україна поки що не досягла.

Виборча кампанія цього року стала, певно, найспокійнішою для засобів масової інформації за усю історію незалежної України. Проте цей спокій – оманливий. Замість традиційної для українських медіа політичної цензури, цього року стала масовою „цензура грошей“. Системно поширилася „джинса“ – замовні матеріяли в медіа, які розміщувались під виглядом новин. „Джинсові“ матеріяли стосувалися будь-яких тем – не лише політичних. Отже, засоби масової інформації розміщували позитивну проплачену інформацію про всі „платеспроможні“ політичні партії, виборці ж не отримували інформацію про менші політичні сили.

Платня журналіста частково складалась з відсотків за замовні матеріяли. Тому більшість проблем між журналістами та засобами масової інформації носила економічний характер – конфлікти та неузгодженості щодо платні. Економічний аспект став найвагомішим способом тиску – це відображають дані дослідження. За цей рік кількість випадків економічного тиску на засоби масової інформації та журналістів зросла з 15 до 22 зафіксованих випадків.

2007 рік характеризується таким же свавіллям власників засобів масової інформації щодо видань, як і в минулі роки. Українські власники все більше сприймають засоби масової інформації не як пропаґандистсько-рекламне знаряддя, а як підприємництво для збільшення статків. Трансформація взаємин власників та журналістів потребує серйозної праці з боку професійних спілок, правників, законодавців та журналістських організацій.

Щодо судових позовів до журналістів та засобів масової інформації, загальна тенденція мало змінилася порівняно з попереднім роком. Навіть якщо сама кількість поданих проти журналістів позовів зменшилася майже удвічі, провідною причиною так і залишається гостра реакція посадовців та інших впливових осіб на критику. З року на рік не вирішується питання невиконання судових рішень. Позови, які подають самі журналісти, переважно стосуються відновлень на роботі та неоднозначних звільнень. Позитивним моментом можна вважати виграну справу з питання авторського права. У такий спосіб Україна поступово будує правове поле для цивілізованої журналістської праці.

Провідним висновком року може стати наступне міркування: Україна поступово покращує сиутацію з усіх „клясичних“ критеріїв, за якими міжнародні правозахисні структури цілого світу відстежують ситуацію зі свободою слова. Поза тим, у державі міцніє інша небезпечна тенденція замовних текстів приховано рекламного характеру. Ситуація може призвести до втрати права на професію, оскільки вона існує за мовчазної згоди власників засобів масової інформації, а також великої частини політиків та й самих журналістів.

Інститут масової інформації

АМЕРИКА І СВІТ

Барак Обама змагатиметься за Білий Дім

СЕЙНТ-ПОЛ, Мінесота. — Сенатор Барак Обама 3 червня увечоріоголосив, що саме він буде кандидатом у президенти США від Демократичної партії. Заява пролунала по завершенні останніх попередніх голосувань серед демократів у двох штатах. Хоча перемогу у Південній Дакоті здобула Гілларі Клінтон, перемога у Монтані, за підрахунками американських ЗМІ, забезпечила Б. Обамі досить голосів делеґатів партійного з'їзду, які оберуть кандидата у президенти. Г. Клінтон привітала свого опонента з вдалою кампанією, хоча додала, що не прийматиме поспішних рішень щодо зняття власної кандидатури. Водночас вона пообіцяла всіляко сприяти єднанню у лавах Демократичної партії. *(Бі-Бі-Сі)*

„Дискавері" з'єднався з космічною станцією

КЕЙП КАНЕВЕРАЛ, Фльорида. — Американський космічний корабель „Дискавері" 3 червня з'єднався з Міжнародною космічною станцією та доставив туди японськиу лябораторію, яка стане найбільшим – 11-метровим – відсіком на орбітальній станції. Космічний корабель з сімома астронавтами на борту стартував у суботу, 31 травня. Експедиція триватиме два тижні. *(Радіо „Свобода")*

Папа вітає міжконфесійний діялог з Православною Церквою

РИМ. — Ватикан оприлюднив 30 травня листа Бенедикта XVI до глави Російської Православної Церкви Алексія II, в якому названо „жестом доброї волі, адресованим усій Католицькій Церкві", запрошення кардиналові Валтерові Касперові відвідати Росію. Кардинал В. Каспер очолює у Ватикані Папську раду на підтримку християнської єдності. Взаємини між двома християнськими конфесіями протягом останнього часу складаються непросто. Російська Православна Церква не раз звинувачувала Католицьку Церкву у намаганні зміцнити вплив на території Росії, а також в інших сусідніх країнах, які російська Церква вважає своєю канонічною територією. *(Радіо „Свобода")*

Пожежа на голівудській студії

ЛОС-АНДЖЕЛЕС. — Понад 200 пожежників намагалися 1 червня загасити вогонь, яким охопило відому американську кіностудію „Юніверсал" в Голівуді. Полум'я зайнялося на світанку в приміщенні, де пишеться звук для кіно, після чого воно було зруйноване разом з трьома приміщеннями з декораціями та виставкою, присвяченою фільмові „Кінґ-Конґ". Над Голівудом літали гелікоптери, які намагалися загасити пожежу водою. *(Бі-Бі-Сі)*

Помер Ів Сен-Лоран

ПАРИЖ. — Один з найвідоміших у світі модельєрів 71-річний Ів Сен-Лоран помер у Парижі. Леґендарний дизайнер юнаком почав працювати у домі моди Крістіяна Діора у 1954 році, а вже за три роки став головним модельєром дому, після смерти самого К. Діора. На той час І. Сен-Лоранові був лише 21 рік. Саме він став автором елеґантних і клясичних жіночих суконь і костюмів, що відображували більш впевнену і важливу ролю жінок у суспільстві у другій половині XX ст. Проте наприкінці 1990-их років прибутки його дому моди почали падати, і 2002 року його ательє були закриті. Президент Ніколя Саркозі назвав І. Сен-Лорана першим модельєром, який зробив високу моду справжнім мистецтвом і доступною для усіх. Серед його головних клієнтів були такі знаменитості, як прицеса Монако Стефані і відома кіноакторка Катрін Денев. І. Сен-Лоран народився в Альжірі. В 1962 році він відкрив свій перший будинок моди, який став своєрідним символом духу свободи тих часів. Він проводив свій час з відомими актрисами та зірками музики. Були в його житті і проблеми, як от боротьба з наркозалежністю. У 1999 році він продав свою марку італійському модельєрові Ґучі. Його ім'я продовжують шанувати у Франції, яка вважає себе колискою високої моди. *(Бі-Бі-Сі)*

У Пакистані загинув співробітник ООН

ІСЛЯМАБАД, Пакистан. — Серед загиблих від теракту біля посольства Данії у Пакистані був співробітник служби безпеки представництва Програми розвитку ООН (ПРООН). Теракт, який забрав життя вісьмох осіб, стався в понеділок, 2 червня, вдень в Іслямабаді біля входу в посольство Данії, поряд з яким розташоване представництво ПРООН. Ще шість місцевих жителів, що працюють за контрактом у представництві ПРООН, отримали поранення. „Генеральний секретар ООН Бан Кі-Мун рішуче засуджує теракт біля посольства Данії у Пакистані і заявляє про абсолютну неприйнятність таких актів. Він також висловлює співчуття сім'ям жертв теракту і урядові Пакистану", – сказала заступник офіційного представника Генерального секретаря ООН Марі Окабе. Пакистан кілька разів ставав місцем антиданських демонстрацій після публікації у Данії карикатур на пророка Мохаммеда. Перша публікація карикатур на пророка Мохаммеда, що з'явилася у вересні 2005 року в данській газеті „Юландс-постен", а потім передрукованих багатьма европейськими виданнями, спровокувала хвилю протесту мусульман всього світу. У лютому цього року щонайменше 17 газет Данії знову опублікували карикатуру на пророка. Редакції газет зважилися на повторну публікацію на знак протесту проти замаху, що плянувався на 73-річного Курта Вестергарда, одного з авторів карикатур. *(„Кореспондент")*

Е. Кенеді видалили пухлину з мозку

БОСТОН. — У 76-річного політика-демократа Едварда Кенеді – брата колишнього Президента США Джона Кенеді, виявили рак мозку. У понеділок, 2 червня, його протягом шести годин оперували. Медики кажуть, що стан політика є важким, а люди з подібними раковими захворюваннями в середньому живуть не більше, ніж пів року. Втім, спеціялісти сподіваються, що вдала операція і подальша хемотерапія допоможуть політикові продовжити життя ще принаймні на кілька років. *(„Голос Америки")*

Колишній речник Білого Дому звинуватив Дж. Буша

ВАШІНҐТОН. — Цими днями вийшла сенсаційна книжка колишнього прес-секретаря Білого Дому – Скота МакКлелана під заголовком „Що трапилось", у якій автор критикує Адміністрацію Президента. С. МакКлелан звинувачує Джорджа Буша у маніпулюванні суспільством та в обмані щодо війни в Іраку. Також він докоряє Кондолізі Райс за замовчування серйозних проблем задля збереження своєї репутації. А віце-президента Ричарда Чейні С. МакКлелан називає загадковим чоловіком, який керує політикою, не залишаючи відбитків пальців. Впродовж трьох років свого перебування на посаді прес-секретаря МакКлелан віддано захищав Президента. Однак, тепер колишній речник каже, що деякі з його коментарів були вкрай неправдивими. С. МакКлелан називає війну в Іраку великою стратегічною помилкою. Ще більшою помилкою було „рішення Президента відступитися від правди і чесности, коли ці риси були найбільш необхідними". За словами колишнього речника, адміністрація, натомість, вдалася до пропаґанди, аби розпочати війну. С. МакКлелан каже, що переломним моментом для написання книги було розсекречення аґента Центрального розвідувального управління (ЦРУ) Валері Плейм і обман, у якому й він сам несвідомо брав участь, захищаючи Карла Рова, тодішнього президентського радника, і Скутера Либі, колишнього помічника віце-президента Р. Чейні. *(„Голос Америки")*

Помер відомий кінорежисер С. Полак

ЛОС-АНДЖЕЛЕС. — Відомий американський кінорежисер і актор Сидні Полак помер 27 травня від раку в передмісті Лос-Анджелесу. Володар престижної нагороди „Оскар", С. Полак зняв понад 40 фільмів, у багатьох знімався і сам. Його останньою акторською працею другого пляну була роля у фільмі „Майкл Клейтон". Але найвідомішою була його роля у фільмі „Туці". Водночас він був і режисером фільму. Розповідають, що С. Полак так часто сварився з головним героєм Дастином Гофманом, що останній переконав С. Полака зіграти у стрічці ролю його менеджера. Чимало з 40 знятих С. Полаком фільмів вважаються клясикою кіномистецтва, найвідоміші серед яких: „Такими ми були", „Загнаних коней пристрілюють, чи не так?", „З Африки", що отримав два „Оскари". С. Полак народився у 1934 році в Індіяні. Відтак переїхав до Ню-Йорку. Пробував зніматися і водночас викладав. С. Полак славився тим, що умів „витягти" найкраще з акторів. Він працював з Робертом Редфордом у семи фільмах, серед яких найвідоміший – „Три дні Кондора". Працював з Полом Нюманом, Джейн Фондою, Ґарісоном Фордом, Томом Крузом. З Ніколь Кідман він знімав „Перекладачку". Уперше в історії фільм знімали у штаб-квартирі ООН в Ню-Йорку. Одного разу С. Полака попросили назвати найулюбленіший з його фільмів. С. Полак відмовився. „Кінофільми – це як діти, – зауважив він, – і дуже важко вибрати найкращий". *(„Голос Америки")*

Прем'єр Росії В. Путін здійснив дводенну візиту до Франції

ПАРИЖ. — Прем'єр-міністер Росії Володимир Путін 29 травня прибув з дводенною візитою до Франції. Увечорі він зустрівся зі своїм французьким колеґою Франсуа Фійоном, а також мав спільну вечерю з Ніколя Саркозі, з яким встановив тісні взаємини ще будучи президентом. Це перша візита В. Путіна до країни ЕС з часу вступу на прем'єрську посаду на початку травня. У ході його перебування в Парижі обговорювалися зокрема питання, пов'язані з головуванням Франції в ЕС, що розпочинається першого липня, а також конфлікт довкола американської системи протиракетної оборони та перспективи вступу в НАТО Грузії та України. Нагадаємо, що напередодні візити до Варшави Ніколя Саркозі висловився за „амбіційне партнерство" України з ЕС. *(„Німецька хвиля")*

В. Путін залякує 'новим Берлінським муром'

МОСКВА. — Російський прем'єр Володимир Путін вчергове 31 травня різко висловився проти розширення НАТО на схід. Під час нещодавньої візити до Парижу В. Путін сказав, що розширення НАТО призведе до створення, як він висловився, „нового Берлінського муру" в Европі – „цього разу невидимого, проте не менш небезпечного". Щодо Абхазії В. Путін висловився на підтримку пляну президента Грузії Михайла Саакашвілі, згідно з яким Абхазії пропонується більша автономія, але не незалежність. Водночас, додав В. Путін, такий плян повинен мати підтримку серед населення Абхазії. *(Бі-Бі-Сі)*

Президент Ірану попросив авдієнції в Папи

РИМ. — Президент Ірану Махмуд Ахмадінеджад 28 травня попросив авдієнції в Папи Римського Бенедикта XVI. Як передає „Reuters" з посиланням на дипломатичні кола, наступного тижня М. Ахмадінеджад має прибути до Риму з нагоди зустрічі ООН. Це стало б першою зустріччю між іранським провідником та главою Католицької Церкви. У минулому Ватикан критикував М. Ахмадінеджада за його слова про необхідність стерти Ізраїль з карти світу. Одночасно Папа виступав за діялог з Теграном з метою врегулювати міжнародний конфлікт довкола атомної програми Ірану. *(„Німецька хвиля")*

Нашим обов'язком є гідно вшанувати героя – полковника Євгена Коновальця

Звернення Президента України до учасників урочистої академії у зв'язку з 70-річчям від дня загибелі Євгена Коновальця.

Сьогодні ми вшановуємо пам'ять визначного державного, військового та громадсько-політичного діяча, одного з провідників боротьби за вільну Україну полковника Євгена Коновальця.

Усе своє життя ця велика людина поклала на вівтар служіння Батьківщині. На студентській лаві, в рядах Січових Стрільців, на чолі ОУН він завжди змагався за національну ідею, за відродження соборности і незалежности Української держави.

Мужній і незламний лицар, полум'яний національний провідник, Є. Коновалець став для мільйонів українців уособленням героїзму, безмежної любови до Вітчизни, самовідданости й жертовности у завоюванні свободи для свого народу. Він загинув як справжній воїн, до останньої хвилини зберігаючи непохитну віру в прийдешню перемогу.

„У вогні перетоплюється залізо у сталь, у боротьбі перетворюється народ у націю", – ці слова полковника Є. Коновальця має пам'ятати кожен патріот, передавати їх з покоління в покоління як заповіт великого сина України.

Прах Є. Коновальця і досі залишається на чужині. Упевнений, настане день, коли з найвищими військовими почестями він знайде вічний спокій у рідній землі. Нашим обов'язком є гідно вшанувати героя, який віддав життя за свободу України.

Світла йому пам'ять!
Слава Україні!

Віктор Ющенко,
23 травня 2008 року

У справі побудови у Вашінґтоні пам'ятника жертвам Голодомору

НЮ-ЙОРК. – Крайовий комітет з відзначення 75-річчя річниці Голодомору 1932-1933 років в Україні, у співпраці з Посольством України у США, активно готують побудову пам'ятника жертвам українського геноциду. Тривають переговори з Національною службою парків Департаменту внутрішніх справ США та його численними структурами.

Відбулося декілька слухань перед „National Capital Memorial Advisory Commission", яка складається з різних аґенцій. На кожному слуханні були розглянуті пропозиції комітету та посольства щодо найкращого місця для побудови пам'ятника. Необхідно знайти ділянки у Вашінґтоні, які були б доступні гостям і мешканцям міста. На жаль, запропоновані ділянки покищо не дістали підтримки комісії.

На порядку денному кожного з слухань, які відбулися у жовтні 2007 року та лютому 2008 року, Крайовий комітет та Посольство України пропонували свій вибір ділянок під пам'ятник. Вони скористалися послугами компанії, яка оцінює вплив на навколишнє середовище. Уряд України погодився фінансувати побудову пам'ятника жертвам Голодомору, а Крайовий Комітет несе відповідальність за оплату послуг з оцінки впливу на навколишнє середовище.

Крайовий комітет та Посольство України готуються до нового кола слухань цього місяця.

Крайовий комітет також потребуватиме додаткові 25,000-35,000 дол. для покриття витрат на публікацію остаточної версії документу для різних державних аґенцій.

У відповідь на запитання про довготривалий процес побудови пам'ятника жертвам Голодомору у Вашінґтоні Посол України в США Олег Шамшур заявив: „Ми вдячні Конґресові та Президентові США за те, що цей законопроект був прийнятий та підписаний. Нашою ціллю є у співпраці з українською амекриканською громадою знайти найкраще місце у Вашінґтоні для розміщення пам'ятника, який би розповів світові про правдиву історію українського Голодомору-геноциду. Спільними зусиллями ми успішно виконаємо це завдання".

Крайовий комітет та Посольство України вдячні українській громаді за підтримку. Всі пожертви, надані через інтернетову сторінку Крайового комітету (http://www.ukrainegenocide.org), чи шляхом придбання силіконових браслетів „Voices for Victims" чи сорочок „Walk against Genocide," призначені на фінансування побудови пам'ятника жертвам Голодомору у Вашінґтоні. Просимо відвідувати інтернетову сторінку, щоб знати найновіші інформації та підтримувати працю Крайового комітету з відзначення 75-річчя Голодомору 1932-1933 років в Україні.

Крайовий комітет

Українці не хочуть покидати батьківщину

КИЇВ. — 66 відс. опитаних 29 травня компанією „Research & Branding Group" українців у цілому не хотіли б їхати з України назавжди. Хотіли б виїхати 16 відс. опитаних. Серед причин, з яких українці готові залишити Україну, переважають сімейні обставини, пропозиції вигідної праці, економічна ситуація в Україні й політична нестабільність.

Опитувані воліють виїхати переважно в Німеччину, Росію або США. При цьому 36 відс. опитаних уважають, що їм у цілому вигідно живеться в Україні. Соціологи опитали 2,000 громадян з усіх реґіонів країни.

Відповідно до опитувань „R&B" у квітні, 62 відс. українців у цілому були незадоволені рівнем свого життя, а 80 відс. оцінили політичну ситуацію в Україні як нестабільну. *(„Українська правда")*

КОМЕНТАР З ПРИВОДУ

Як реаґувати на плач волиняка

Р. Л. Хомяк

ВАШІНҐТОН. – Як реаґувати на плач брата-волиняка, який бідкається з приводу нинішнього становища України?

Вже пару тижнів ходять за мною думки, висловлені в листі волинського інтеліґента, діяльного в громадських товариствах, сина священика.

Не знаю особисто цього брата-волиняка. Я хоч і львів'янин за місцем народження, до Волині маю особливий сантимент, бо моя мама, ще перед одруженням, була „заслана" польською владою туди як вчителька. Вона була львів'янкою, але навчати дітей у Львові тодішний польський – насправді окупаційний – уряд в західній Україні її не дозволив. Послав її на Волинь – можна б сказати, на „Сибір" поверсальської Польщі. Через кілька років, за аґітацію „не тієї" партії під час виборної кампанії, маму звільнили з праці, вона повернулася з Волині до Львова, одружилася і там мене народила.

Останніми роками, коли я здебільшого живу в Україні, не раз заїжджав на Волинь. (Звичайно, коли їхати автом з Києва до Львова, тяжко обминути волинську землю, а при тому залишити там кілька гривень за каву чи за серйозний обід, чи за різьбу місцевого художника. Торік на моє прохання письменник Олександр Ірванець показав мені цікаві місця у своїй Рівненській області, показав, куди йшли кордони імперій і лінії фронтів імперських військ, село, де виростав перший Президент незалежної України Леонід Кравчук, і ще ми трохи часу провели в кампусі Острозької академії – своєрідної перлини в системі вищої освіти України.)

Отож Волинню й волиняками цікавлюсь і хотів би, щоб вони, як і я, тішились самостійною Україною, в якій нам пощастило жити. І власне тому я так замислився над поглядами волинського інтеліґента, родича Оксани Бакум з містечка Гайленд у штаті Ню-Йорк. О. Бакум передала нам у „Свободі" від 2 травня його думки, під заголовком „Мій родич пише: „А ми мовчимо" ".

Оксана Бакум – моя давня-давня знайома, тому чи читати її допис у „Свободі" чи ні – це не було питанням.

Нагадаю: 2 травня вона цитувала з листа свого двоюрідного брата, особи „трохи вище середніх років, з технічною освітою... сина священика" людини „діяльної в громадських товариствах". Інакше кажучи, маємо до діла з інтеліґентом, „співвласником" самостійної України, міжнародно визнаної демократії і члена Світової організації торгівлі (СОТ). Інакше кажучи, – громадянина нормальної країни, не якоїсь сталінської Білорусі чи мусолінівської Росії, чи знищеної своїм „месією" Робертом Муґабе африканської Зімбабве.

І все ж в листі до родички в Америці – і в даному випадку до мене, як читача „Свободи", волинський інтеліґент нарікає, нарікає, нарікає...

Після невдачі на виборах партії Віктора Януковича, пише він, „відчувається шалений тиск на Україну" з боку Росії. Щойно тепер? Адже ж тиск на Україну з Росії триває безперервно від проголошення самостійности, як і тривав практично за всі роки Союзу і ще до створення Союзу. За Союзу тиск Росії описаний в мемуарах таких високих компартійних ватажків, як Петро Шелест, Олександер Ляшко і Яків Погребняк (маю на увазі останнього партійного „боса" Львівщини перед тим, як Союз почав тріщати...)

Отже, не від поразки В. Януковича росіяни тиснуть на Україну; правда, українці здебільшого цього не помічали: у декількох опитуваннях після проголошення незалежности більшість українців не вважала росіян своїми ворогами. Щойно в останні роки вони це помічають: умовно кажучи – після того, як Росія нахабно почала поширювати свою територію на острів Тузла в Керченській затоці. А недавно і міського голову Москви Юрія Лужкова, який володіє маєтками в Криму, Україна визнала „персоною нон ґрата". Не пускає його в Україну за його імперські зазіхання на Крим.

Росія збільшила ціни за газ, нарікає волинський інтеліґент, і тут усі ми з ним погодимось, що це небажана справа. З іншого боку, чому одна країна має продавати іншій країні енерґію за зниженими цінами?

Так було в Союзі, і Україна тоді також „давала допомогу" різним „братнім республікам„ і країнам соціялістичного табору. Але з усім цим, слава Богу, ми покінчили. Пригадується одна польська економістка, яка доводила пару років тому в українській газеті (здається, в „Дзеркалі тижня") що Україні треба було відразу платити за газ повну, міжнародну ціну, а також підвищити до міжнародного рівня ціни за транзит російського газу, і це вийшло б на користь України. Але українці – будьмо щирі – хотіли бути і самостійними, і зберегти старий, непридатний совєтсько-союзний і російський патерналізм. У сусідній до Волині Польщі уряд збільшив вчетверо ціни на газ і електрику відразу, коли Польща почала прощатись з Варшавським пактом. Але це в Польщі.

Турбує те, що українське керівництво не бере бика за роги. Скільки вже років вовтузяться з нафтопроводом „Одеса-Броди". Врешті ним почала йти нафта, але в реверсному напрямі – до Одеси, не з Одеси, бо так хотіла Москва. Вона змусила одного з своїх багатих нафтовиків платити вищі ставки за реверсне використання цього проводу, тільки щоб перешкодити Україні в нормальному застосуванні нафтопроводу, щоб Україна не конкурувала з російськими нафтопостачальниками на европейських ринках. А ще зовсім недавно Україна зірвала довгоопрацьовувану угоду з американською фірмою „Vanco" про видобування нафти і газу з українського дна Чорного моря і тим підмочила свою репутацію як серйозного гравця в міжнародній торгівлі!

В листі волинського інтеліґента є непорозуміння: він доводить, що для потреб населення в Україні вистачає свого газу з власних дже-

(Закінчення на стор. 15)

Хто кого обирав у Києві?

Що за дивина – українська столиця, в якій аж кипіло від невдоволення місцевою владою, зокрема вельми непрозорою, щоб не сказати гірше, діяльністю міського голови Леоніда Черновецького, на оцих недавніх позачергових виборах 25 травня знову обрала того самого Л. Черновецького? Щось таке, здається, нелогічне й химерне, як сон під містичним пензлем Франціска де Гої. Аж ні, ніскільки, навпаки – логічне і закономірне. Сьогодні в українській політиці верх бере якраз усе нице, цинічне, безсоромне. Та ж в Україні не було газети, сторінками якої не перейшли б брудні, напівкримінальні історії про гендлювання землею в Києві. Пам'ятаємо також протести столичної інтелігенції проти закриття десятків українських книгарень. Але ще страшніше, що головне місто країни господарськи занедбане, засилля авт, які стоять просто на хідниках, бо в місті катастрофічно не вистачає сучасних паркувальних площ, зробило київське повітря синім від диму. Екологи застерігають, що зволікання з реконструкцією Бортницької станції аерації може закінчитися лихом, подібним до Чорнобилю, – у випадку дво-триденних сильних дощів.

До всього цього, Л. Черновецький як людина – це, за словами журналістів, якесь „суцільне непорозуміння", і ні за своїм культурним рівнем, ні за політичним світоглядом в жодному разі не може репрезентувати провід столиці незалежної Української держави. То як же могло статися, що він знову переміг? На жаль, цій перемозі великою мірою посприяв Президент Віктор Ющенко, наполігши, щоб вибори відбувалися в одну туру. Вже це одне створило обставини, в яких бльок Л. Черновецького опинився зверху. Річ у тому, що у цих виборах брали участь 37 партій і бльоків та 70 кандидатів на посаду міського голови Києва, так що довжина виборчих бюлетенів становила понад півтора метри. Хто міг в один момент розібратися в тих списках?

Однак, головною перевагою бльоку Л. Черновецького був так званий адміністративний ресурс, тобто використання у своїх інтересах усіх владних структур міста. Один тільки приклад: комунальники дружно кинулися обходити київські мешкання й записувати скарги киян на різні недоліки, а наступного дня вже з'являлися ремонтники, – й люди, певна річ, оцінили таку увагу до них. Також Л. Черновецький виділив з міського бюджету „соціяльні виплати" – комусь сотну гривень, комусь – кілограм гречки, а це щось важить, особливо для пенсіонерів, буття яких дуже відрізняється від буття олігархів. Власне, пенсіонери й були головним чинником перемоги Л. Черновецького, бо саме вони становили більшість виборців. В цілому ж тільки трошки більше, ніж 50 відс. киян взяло участь у цих виборах, тобто леґітимність їхніх вислідів – вельми сумнівна.

Волею-неволею доводиться погоджуватися з гіркою правдою життя: зло завжди сильніше, організованіше, дисциплінованіше, тому й перемагає.

А були ж цілком гідні кандидати, справді заслужені, як от, наприклад, Віталій Кличко, спортивна гордість України, були інші пристойні люди. Ба – пристойність в українській політиці не ціниться. Навіть бльок Юлії Тимошенко, який, властиво, й був ініціятором цих позачергових виборів, опинився позаду бльоку Л. Черновецького. Все ж у Київську міську раду увійшли і бютівці, і депутати від бльоків В. Кличка, Миколи Катеринчука та Володимира Литвина, від „Громадянського активу Києва" і Партії Реґіонів.

Поспішив, ой поспішив Президент В. Ющенко, перебуваючи цими днями в Канаді, з заявою, нібито в київських виборах громадяни столиці „продемонстрували, що хочуть мати праґматичну, а не популістську владу". Боже, борони українців від таких „праґматиків", як Л. Черновецький. Недаремно його прозвали „Українським Жириновським". Тепер, після цієї перемоги, дуже можливий прихід столичного голови у велику, загальноукраїнську політику, й від того вона стане ще бруднішою.

ЧЕРВЕНЬ В НАШІЙ ІСТОРІЇ...

„Самі себе звоювали..."

У цей рік і наступний історична пам'ять повертатиме українців до часів Івана Мазепи і до трьох 300-річних ювілеїв, пов'язаних з його гетьмануванням – договору зі шведським королем Карлом XII, зруйнування Батурина, Полтавської битви. Після лютневих переговорів Президента Віктора Ющенка з тодішнім провідником Росії Володимиром Путіним стало відомо, що вони, крім усього іншого, обговорювали можливості спільного, українсько-російського відзначення 300-річчя битви під Полтавою. „Свобода" відтак надрукувала декілька читацьких відгуків з протестами проти такої „спільности". А чого ж, ідея якраз незла: чесно підійти до події з протилежних боків – це означало б дуже важливе для України розмежування двох національних історій, української і російської.

У цьому Президент В. Ющенко, певна річ, заслуговує підтримки, тим більше, що він офіційно звернувся до російського керівництва з проханням надати Україні ориґінали або бодай копії документів І. Мазепи, котрі зберігаються в московських архівах і котрі засвідчують, що гетьманом керували саме національні інтереси України і ніщо інше. Втім, сучасна Україна все більше переконується у цьому й без особливих доказів, чисто інтуїтивно. Показовим тут є факт, що минулого року Київська міська рада перейменувала вулицю Січневого повстання – а це було більшовицьке, антиукраїнське, спровоковане Москвою повстання – на вулицю Івана Мазепи.

Та й узагалі вже запізно – непокоїтися з того приводу, в якому товаристві вшановувати пам'ять великого гетьмана, адже він надійно увічнений у світовій культурі поетичними, прозовими, драматургічними, музичними і малярськими творами таких непересічних авторів, як Вольтер і Лорд Байрон, Віктор Гюґо і Юліуш Словацький, Олександер Пушкін і Кіндрат Рилєєв, Ференц Ліст і Петро Чайковський, Делякруа і Жеріко, вже не кажучи про незліченну кількість присвяченої І. Мазепі літератури, художньої і наукової, в самій Україні – від Тараса Шевченка і Михайла Старицького до Богдана Лепкого та Володимира Сосюри, від Миколи Костомарова і Михайла Грушевського до Олександра Оглоблина і Теодора Мацькова.

Указ Президента В. Ющенка від 9 жовтня 2007 року напрочуд точно окреслює мазепинську тему – не просто як ювілейну, а саме як історично повчальну й тим актуальну сьогодні: „Про відзначення 300-річчя подій, пов'язаних з воєнно-політичним виступом гетьмана Івана Мазепи та укладенням українсько-шведського союзу".

Дослідники тієї драматичної доби нашої історії наголошують, що цей українсько-шведський союз треба розглядати й оцінювати як процес, розпочатий ще Богданом Хмельницьким і продовжений Іваном Виговським – гетьманами, зовнішня політика яких була підпорядкована великій меті визволення України від російського і польського панування. Істотна різниця між цими трьома гетьмануваннями полягала в тому, що Б. Хмельницький, керуючи військовою тоді Україною, мав для такої політики розв'язані руки більше, ніж І. Виговський, вже не кажучи про скрутні обставини довкола І. Мазепи, який змушений був вести доленосні переговори за щільно зачиненими дверима. Наприклад, про його переговори з Карлом XII знав, з українського боку, лише генеральний писар Пилип Орлик, а зі шведського – тільки королівський прем'єр-міністер граф Піпер.

Завдячуючи П. Орликові, його пізнішим, вже після Полтави, записам, ми можемо судити про вагу договору і його ймовірне практичне значення, якщо б битва під Полтавою закінчилася з інакшим вислідом.

Ось декілька уривочків з тих статтей договору, що їх зберіг для історії П. Орлик:

„1. Його королівська величність зобов'язується обороняти Україну і прилучені до країни козаків землі...

2. Все, що завоюється з бувшої території Московщини, належатиме, на підставі воєнного права, тому, хто цим заволодіє, але все те, що, як виявиться, належало колись народові українському, передається й задержиться при українськім князівстві.

3. Князь і Стани України, згідно з правом, яким досі користувалися, будуть заховані і вдержані на всім просторі князівства і частин, прилучених до нього.

4. Іван Мазепа, законний князь України, жодним способом не може бути нарушений у володінні цим князівством; по його смерті, яка – треба сподіватися – не наступить ще довго, Стани України заховають всі вольності зі своїми правами та стародавніми законами...".

Так воно, мабуть, і сталося б, та, на жаль, за пів століття від нещасливої Переяславської ради Московщина встигла отруїти український дух, поділити і розсварити колись славне козацтво.

Про це добре написав, застерігаючи нащадків, гетьман І. Мазепа в своїй поетичній думі:

През незгоду всі пропали,
Самі себе звоювали..
Жалься, Боже, України,
Що не вкупі має сини!...

Ба – це ще й сьогодні так...

П. Ч.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

Головний редактор – Рома Гадзевич

Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

FOUNDED IN 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054
Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510
E-mail: svoboda@svoboda-news.com Website: www.svoboda-news.com
Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280,
2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

Передплата на рік $55.00, на півроку – $35.00. Для членів УНСоюзу
$45.00 річно, на півроку – $30.00. За кожну зміну адреси – $1.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda".
Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ"

Адміністратор	– Володимир Гончарик	(973) 292-9800 дод. 3041 e-mail: ukradmin@att.net
Керівник відділу оголошень	– Марійка Осціславська	(973) 292-9800 дод. 3040 e-mail: adsukrpubl@att.net
Передплата	– Марійка Пенджола	(973) 292-9800 дод. 3042 e-mail: ukrsubscr@att.net

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Українські села треба рятувати

У наші дні в Україні стала помітною тенденція розповідати про казкове життя в СРСР, ефективне сільське господарство, заможне життя, яскраві досягнення колгоспного господарювання. Цікаво, хто про це пише, на кого розраховані ці міти і леґенди? Чи працювала ця людина в колгоспі?

Я народився в невеликому, дуже красивому селі Морозівці (або Петрівці) на Сумщині. Село складалось ніби з двох частин, розділене річкою Стрижень. Я пам'ятаю річку досить глибокою і повноводною, хлопці з мосту стрибали у воду. Зараз через проведені меліоративні роботи річки немає, є лише канава без води. Залишився лише міст, бо через цей міст в село проходить дорога з Кролевця до Путивлю.

Таких сіл в Україні – тисячі. Я думаю, їх доля подібна і дуже подібна до долі мого села. В селі після війни існувала початкова школа, розміщена в колишньому будинку поміщика Морозова. Село мало свою невелику дерев'яну церкву, збудовану в 1783 році. Після війни церква вже не діяла, вона була перетворена на зерносклад. В селі діяв медичний пункт, працював фельдшер, медсестра, які могли надати людям першу медичну допомогу. Медпункт був розміщений в колишньому будинку поміщика Кожушаного.

В селі колись була панська економія, від тих часів залишився великий млин, де мололи зерно для колгоспу, для селян, приїздили молоти з інших сіл. З панських часів колгосп одержав велику столярну майстерню, в якій сільські майстри виготовляли вози, колеса, сани, бочки, збрую та інший потрібний в селі інвентар. Діяло велике підвальне овочесховище, в якому зберігали картоплю, буряки, моркву, капусту, які завозили в підвал возами, настільки він був великий. Всі ці споруди село одержало з дорадянських часів.

За моєї пам'яті в селі збудували лише невеликий дерев'яний клюб. Деякий час він працював, але потім його закрили і перетворили на зерносклад. На підвищенні, за селом, збудували вітряк, який міг забезпечити водою половину села. Люди прокопали траншеї, купили і протягли труби, на вулицях поставили водорозбірні колонки, але вітряк під час сильного вітру сильно розкрутило, і колгоспний конюх, перелякавшись, що його рознесе, хотів його зупинити. Він вставив в шестерні, які крутились, дерев'яний обарок – і шестерні розлетілись. Вітряк більше не ремонтували.

В колгоспному саду правління колгоспу вирішило побудувати будинок для відпочинку колгоспників. Звели стіни, дах, поклали підлогу – і на цьому будівництво припинилось. Будинок ніколи не був добудований, ніхто в ньому не відпочивав.

Пройшли роки, в селі сталися зміни. У висліді бездіяльности влади школу закрили, всі учні були переведені в середню школу сусіднього села.Через деякий час будинок школи розвалився. Церкву розібрали. Дерево збереглось дуже добре, і з нього зробили зерносховище. Медпункт закрили, потім розібрали. Млин розібрали, і величезні маховики та інші деталі ще довго лежали в болоті. Столярну майстерню ліквідували, овочесховище завалилось. Таким чином, в селі було знищене все те, що залишилося з панських часів. З радянського періоду залишився клюб, перетворений на зерносклад, недобудований будинок відпочинку і зруйнований вітряк.

В кінці 1960-их років село, як і сотні інших подібних сіл України, потрапило в категорію неперспективних, тобто таких, які не мали майбутнього. В таких селах нічого не будували і не плянували будувати. Цим ганебним рішенням влада зняла з себе величезну проблему – піднести життєвий рівень сільського населення. Люди були кинуті напризволяще, без всякої медичної допомоги, часто без хліба, інших продуктів. Не вистачало лише чорної дошки біля села, яка б забороняла завозити до села товари і торгувати, як це робилось під час Голодомору 1932-1933 років. Чого могли чекати селяни, переважно пенсійного віку, які відпрацювали в своєму селі десятки років?

Тільки за роки незалежности кількість сільських населених пунктів в Україні скоротилось на 305 одиниць. А скільки населених пунктів зникло від часу проголошення категорії неперспективних сіл? Офіційна статистика про це соромливо мовчить. А даремно. Українські села треба рятувати.

Володимир Висоцький,
Кліфтон, Ню-Джерзі

„Свободу" читають в театрі

Статтю про виставку опери „Карміна Бурана" в Дніпропетровському театрі опери і балету („Свобода", ч. 19) читають у нашому оперному театрі, стоять у черзі за газетою, роблять фотокопії. Тож „Свобода" широко уславилася в нашому місті. „Карміну" визнали на конкурсі прем'єр „Січеславна-2008" найкращою виставою сезону. До речі, минулого тижня і опери Адріяна Бриттана, поставлені українською мовою, були проспівані у залі. Їх виконують приблизно раз у два місяці. Добре, що не забувають!

Володимир Єфимов,
Дніпропетровськ

Шановні читачі!

У листах та статтях, які Ви надсилаєте до „Свободи", просимо подавати повністю імена та прізвища згадуваних осіб, а також подавати свої поштову і електронну адреси, число телефону. В листах, які надсилаються електронною поштою, просимо подавати свою поштову адресу і число телефону.

Хаос з національною символікою

До 16-річчя самостійної української державности Україні потрібний не тільки гимн зі зворушливими словами і мелодією, але і національна символіка, якої Україна ще вповні не має. Таке діється з національним прапором. Бракує в наших стандартованих кольорів, які б віддзеркалювали погідне блакитне українське небо та жовтозолоченість родючих піль. Верховна Рада, осліплена політичними міжусобицями, не спроможна піднести свої голови на той гранатово-синій та жовтий прапор, який торжествує в залі засідань вже 16 років.

Стандартизація кольорів не вимагає багато грошей, а тільки мистців, які спеціялізуються в кольористиці. І тільки одне слово Верховної Ради „Схвалюємо!" завершило б шляхетну справу.

Також не створено великого державного герба України. Уміло приготовлений гербовими знавцями з усіма символічними атрибутами великий герб України Верховна Рада не схвалила, бо „реґіоналам" не сподобалась в проєкті „корона" – вінець св. Володимира.

Варто згадати Помаранчеву революцію і Олімпійські ігри та українську символіку, пов'язану з цими подіями. Хто не пам'ятає Ющенкове „Так" з кінською підковою та знаком оклику. Очі світу були звернені на український Майдан. Відродження нації – неабияка подія!

На превеликий жаль, динамічне лоґо „Так" з підковою було невдалим, бо оформлювач, мабуть, не знав, що підкова у геральдиці символічно означає посудину на щастя та добробут. Наші дідусі і батьки прибивали зношені кінські підкови кінцями догори, а не вниз, бо тоді щастя-добробут висипалося б на землю. Ющенкова підкова була обернена кінцями вниз.

Наближаються Олімпійські ігри. Безумовно, Україна братиме участь у світовому змаганні. Чи не буде знову самопониження українських атлетів, як це було у минулих Олімпійських змаганнях? Учасники змагань від інших народів, як правило, показують свої державні знамена, герби, логоси нагорі, а олімпійські – унизу. Це правило використовують усі компанії, які доставляють всякі напої, продукти та олімпійські пам'ятки. А в Україні олімпійський герб торжествує над Тризубом.

Насамкінець, слово до доморощених новаторів України і діяспори, які безперестанку намагаються показати тризуб на середині прапора. Цей „творчий" підхід робить прапор „півтризубником", бо долішня жовта частина прапора не дає тризубові бажаного контрасту.

У своїм незнанні люди нехтують протоколами та етикою національної символіки. Ще сьогодні відбувається підвішування українських прапорів під чужими. Безконтрольно використовується українська національна символіка в комерції. Україні потрібний закон, який контролював би всі права, пов'язані з національними символами України. А Верховній Раді потрібний політичний здоровий глузд для усвідомлення і ухвалення відповідних символів України.

Іван Яців,
Віндзор, Канада

Біла Церква – наш дім

Понад два роки триває боротьба мешканців Білої Церкви, сіл Шкарівки та Піщаного проти будівництва поруч з житловими будинками сталепрокатного заводу потужністю 1.8 млн. тонн сталевої продукції на рік, яке здійснює підприємство з чужоземними інвестиціями Товариства з обмеженою відповідальністю „ЕвроФінанс Лтд", очолюваного Алі Мохамадом Хані Омраном. За цей час було написано тисячі листів та звернень громадян, в тому числі і колективних, до всіх рівнів влади. У відповідь надійшли лише чиновницькі відписки. Громадські слухання, що відбулися у Білій Церкві 31 березня 2007 року і на яких переважна більшість білоцерківців категорично висловилася проти будівництва заводу, не враховуються державними структурами.

Державні природоохоронні інспекції „заплющують очі" на порушення чинного законодавства, починаючи з переведення ріллі у землі промисловости без обов'язкової постанови Кабінету міністрів і закінчуючи вирубуванням дубів у захисній лісосмузі в зеленій зоні міста. Інвесторам дозволили будівельні роботи без позитивних висновків державної екологічної експертизи проєкту заводу, що заборонено законом.

Заголовок на першій сторінці газети з Білої Церкви.

Сталепрокатний завод в Білій Церкві – це 1,586 тонн отруйних викидів, 250 тис. тонн шлаків на рік. І це лише в 70 кілометрах від Києва!

Знищення ріллі і дібров перетворить квітучий край на брудну і нікому не потрібну діру в оточенні шлакових відвалів для задоволення короткоплинних фінансових інтересів купки підприємців. Це становить загрозу національним інтересам України і може назавжди знищити туристичний потенціял Київщини.

Міська рада у червні 2007 року вирішила відмовити підприємцям в будівництві заводу, але вони на це рішення не зважають.

Андрій Леонов,
голова міської громадської організації „Біла Церква – наш дім",
Київська обл.

Пам'ятаймо про Голодомор 1932-1933 років в Україні

Смолоскип не обминув Сиракюзи...

Промовляє посадник Сиракюзів Метю Дріскол, справа від нього – ведучий програми Орест Грицик.

СИРАКЮЗИ Ню-Йорк. – Як повідомила пресова служба Українського Конґресового Комітету Америки (УККА), 4 травня з Канади до США прибула „Незгасима свічка" в пам'ять про Голодомор. Між названими в квітневому „Обіжнику УККА" не було української громади в Сиракюзах. Це дуже стривожило тих у громаді, в чиїх грудях не згасло полум'я українського духу та відповідальности за добро української справи та за національну гідність. Але летючки місцевого Відділу УККА в українських церквах повідомили, що вранці у п'ятницю, 16 травня, „Незгасиму свічку" можна зустрічати перед міською ратушею у Сиракюзах. Подбали про це, в основному, керівник зовнішніх зв'язків Відділу УККА Орест Грицик та його помічники.

Перед будинком управи міста зібралося біля 75 осіб – українців і принагідних спостерігачів. Небуденну програму в присутності посадника Метью Дріскола коротким словом відкрив О. Грицик. Слідували молитви, які провели о. Роберт Бачо з католицької церкви св. Івана Хрестителя і о. Василь Сендега з православної церкви св. Апостола Луки. Після молитов молоді професіоналісти підняли на щоглу державний прапор України, при співі „Ще не вмерла Україна" у виконанні всіх присутніх.

На сходах ратуші стояли представники громади зі свічками та чорними стрічками на рукавах. Інші тримали великі світлини фотодокументів, що ілюстрували страхіття Голодомору, від якого мученицькою смертю померло близько 10 млн. українських селян, в тому числі майже 3 млн. дітей. Їм у світлу пам'ять зібрана громада заспівала „Вічную пам'ять".

Ведучий програмою пояснив проєкт і символіку „Незгасимої свічки", підкреслюючи те, що, вийшовши з Австралії, восени вона дійде до Києва, де відбудеться відзначення сумнозвісної річниці українського геноциду на державному рівні. Посадник М. Дріскол запалив смолоскип, а всі, у кого були свічки, запалили їх від смолоскипа.

У своєму короткому слові з приводу цієї події М. Дріскол виявив добру обізнаність з трагедією українського народу і прочитав спеціяльно підготовлену з цієї нагоди проклямацію.

У громаді нема вже свідків геноциду, але ще живуть їхні дітинащадки. Ведучий програмою представив Надію Маляр-Андрус і Валентину Диловську-Гвозду, яка продеклямувала поему свого батька Панаса Диловського про пережитий ним страшний Голодомор.

Після того, як Гриць Лісничий відійшов із запаленим смолоскипом, щоб символічно понести його в інші міста та в інші держави, з доповіддю про Голодомор 1932-1933 років виступила Діді Бутенко. Програму закінчив О. Грицик подякою посадникові міста за його участь у вшануванні жертв Голодомору разом з українською громадою.

Про смолоскип „Незгасима свічка" та меморіяльну програму перед ратушею коротко повідомляли опісля два телевізійні канали.

Микола Дупляк

Мар'ян співав найгучніше

ОТАВА. – 26 травня під час міжнародної акції „Незгасима свічка", присвяченої пам'яті жертв Голодомору 1932-1933 років в Україні, Мар'ян Хабурський співав „Христос Воскрес" так гучно, що Президент України Віктор Ющенко його почув, стоячи на трибуні. Після церемонії запалення свічок В. Ющенко пішов просто до Мар'яна і особисто подякував за гучний спів, обняв хлопчика і поцілував. Це справило на Мар'яна величезне враження.

Коли Мар'ян народився, ми вирішили надати йому два імені – Мар'яна і Віктора. Хлопчик від народження мав проблеми з здоров'ям, і недуга залишила свої ознаки. Президент В. Ющенко також переміг життєву загрозу і має ознаки отруєння на обличчі. Зустріч двох Вікторів, які перемогли життєво-загрозливі ситуації, мала особливе значення для Мар'яна.

Ми повинні брати приклад з Президента і підтримувати, підбадьорювати своїх та чужих дітей. Ми стараємось активно включати наших трьох дітей до церковної, громадської та суспільної праці, щоб кожен з них міг стати провідником, добродієм, сумлінним громадянином, чесним підприємцем, доброю людиною.

Леся Ґрейнджер
Любомир Хабурський

Президент України Віктор Ющенко і Мар'ян Хабурський.

...і Злет юнацтва СУМ в Еленвілі, Ню-Йорк

Запалення свічок від смолоскипа пам'яті. *Фото: Андрій Олефіров*

ЕЛЕНВІЛ, Ню-Йорк. – 25 травня за програмою Злету юнацтва Спілки української молоді (СУМ) на оселі спілки відбулась акція „Незгасимої свічки".

Після Служби Божої і Панахиди, яку відправили Владика Іван Бура і о. Данило, почесні гості злету – радник Посольства України в США Олександер Александрович і консул України в Ню-Йорку Андрій Олефіров вручили смолоскип пам'яті свідкам Голодомору Ростиславові Василенкові і Ніні Ковбаснюк. Від нього засвітили свічечки спершу найменші і передали іншим вогонь від „Незгасимої свічки".

Учасниками події були 259 осіб, також президент Українського Народного Союзу Стефан Качарай і його другий заступник, комендант злету Михайло Козюпа.

Л. Хм.

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Поетичний вечір Богдана Бойчука

На вечорі (зліва) Богдан Бойчук, д-р Орест Попович та д-р Богдан Рубчак.

НЮ-ЙОРК. – Численні шанувальники творчости відомого поета Богдана Бойчука прийшли до Наукового товариства ім. Шевченка в Америці (НТШ-А) 17 травня на вечір з нагоди його 80-ліття.

Ювілейна дата минула восени, але тому, що останніми роками Б. Бойчук більшість часу мешкає в Києві, зустріч відбулася пізніше.

Відкриваючи програму, ведучий вечора Василь Махно нагадав, що переїзд поета до столиці України спричинився до того, що його творчість наповнилась новими вимірами: з'явилися друком нова поетична збірка „Київські екслібриси" (2006), двотомник „Зібрані вірші" (2007), кілька романів, книжка споминів, що їх видало видавництво „Факт". Б. Бойчук й надалі є великим пропаґандистом американської поезії, перекладаючи і видаючи американських поетів.

Поетичній творчості була присвячена доповідь д-ра Богдана Рубчака. У 1950-их роках Б. Бойчук, Б. Рубчак та Юрій Тарнавський стали епіцентром літературного та мистецького життя українського Ню-Йорку, саме завдяки Б. Бойчукові можемо завдячувати, що Ню-Йоркська група з'явилася на мапі еміґраційної літератури, а тепер вже стала часткою української історії.

Д-р Б. Рубчак окреслив більш ніж 50-літній період поетичної творчости Б. Бойчука, який відзначався різними естетичними та стильовими пошуками. Доповідач зізнався, що йому важко відділити якісь періоди, бо сприймає творчість Б. Бойчука як цілість. Д-р Б. Рубчак, що відзначається філіґранною проникливістю у структуру поетичного тексту, зумів прокоментувати не лише специфіку поетичного мислення Б. Бойчука, але й виокремити її у певних контекстах.

Б. Бойчук на вечорі читав вірші з своїх поетичних збірок.

Пресова група НТШ-А

Свято Матері

ГІЛСБОРО, Ню-Джерзі. – Членки 92-го Відділу Союзу Українок Америки підготували святкову програму на День Матері. 11 травня в церковній залі Української католицької церкви св. Архистратига Михаїла після Служби Божої, присутні, зокрема матері – з рожевими гвоздиками, які одержали від о. Романа Пітули, завітали на каву і торт.

Програма свята почалася деклямацією 7-річної Софійки Пітули „До матусі". Програму провадила Світлана Карпій, яка звернула увагу на красу української мови. Вона представила гостя – Заслуженого артиста України Ростислава Василенка, який прочитав уривки з творів Тараса Шевченка, Івана Франка і Володимира Сосюри. На кінець Р. Василенко розвеселив присутніх гуморескою Анатолія Самійленка „Яка мова в світі найкраща і найбагатша".

Тетяна Рішко

Виступає Заслужений артист України Ростислав Василенко.

Подумайте про завтра вже сьогодні!
Відкрийте рахунок ІРА, щоб забезпечити своє майбутнє без турбот.
4.08% APY*
Пенсійні рахунки є забезпечені до 250,000 тис. долярів Державною Адміністрацією Кредитових Спілок - NCUA.
На вас чекає професійна, конфіденційна та ввічлива обслуга.
Федеральна Кредитова Кооператива
САМОПОМІЧ НЬЮ ЙОРК
ГОЛОВНЕ БЮРО: 108 SECOND AVENUE NEW YORK, NY 10003 TEL: 212-473-7310 FAX: 212-473-3251
КЕРГОНКСОН: 6325 Route 209 Kerhonkson, NY12446 Tel: 845-626-2938 Fax: 845 626-8636
ЮНІОНДЕЙЛ: 226 Uniondale Ave, Uniondale, NY 11553 Tel: 516 565-2393 Fax: 516 565-2097
АСТОРІЯ: 32-01 31st Astoria, NY 11106 Tel: 718 626-0506 Fax: 718 626-0458
ЛІНДИНГИРСТ: 225 N. 4th Street Lindenhurst, NY 11757 Tel: 631 867-5990 Fax: 631 867-5989
ЕЛЕКТРОННА ПОШТА: Info@selfrelianceny.org
ІНТЕРНЕТ: www.selfrelianceny.org
Поза Нью Йорком дзвоніть безкоштовно: 1-888-SELFREL
Your savings federally insured to at least $100,000 and backed by the full faith and credit of the United States government
NCUA
National Credit Union Administration, a U.S. Government Agency
*APY - Відсотки у річному відношенні, можуть бути змінені без попередження.

Перший випуск в Школі українознавства у Трентоні

Кінцевий письмовий іспит з історії України.

Іспитова комісія: директор школи П. Терещук, вчитель української мови і літератури Н. Левко і вчитель історії і географії д-р Ю. Андрейчик.

ТРЕНТОН, Ню-Джерзі. – В Школі українознавства при Українському народному домі закінчився навчальний рік. Школа ця – молода віком, їй виповнюється тільки два роки. Але вже цього року шість учнів 12-ої кляси успішно здали кінцеві іспити.

Ярема Боский написав у творі з української мови на кінцевому іспиті: „Ми приїхали до Америки недавно, чотири роки тому. Разом з братиком Михайликом ми ходимо до української школи. Спілкуємося, пишемо і читаємо українською мовою. Тут ми дізнаємося про минуле України на годинах історії, подорожуємо карпатськими доріжками на годинах географії, переживаємо, радіємо і сумуємо разом з героями на годинах української літератури. Школа українознавства завжди матиме важливе місце в моєму житті".

У школі працюють досвідчені учителі з університетською освітою і великим педагогічним досвідом. Шкільна рада при УККА допомагає школі – забезпечує підручниками і необхідними посібниками.

Петро Терещук

Українська Євангельська церква

закликає:

Вивчайте Біблію, живіть за Словом Божим!

На пожертви нашої громади щотижня на цьому місці ми стисло розповідаємо про кожну з 66 книг Біблії

98. Книга Езри, 5-10: відбудова Храму і приїзд священика Езри

Коли перський цар Дарій отримав донос, що юдеї відбудовують Храм в Єрусалимі, то зацікавився, хто їм це дозволив. Юдеї пояснили, що дозвіл дав цар Кір. За наказом Дарія почали шукати в архівах той дозвіл і знайшли його в замку Ахметі, в мідійській окрузі. І цар Дарій наказав: „Дім Божий в Єрусалимі – дім той нехай будується". За царя Дарія було закінчено будівництво Храму. Наступний цар, теж на ім'я Артаксеркс, вислав до Єрусалиму священика Езру, щоб він вчив народ Закону Божого. З ним повернулося теж чимало юдеїв. Але в Єрусалимі Езра побачив, що юдеї, які повернулися раніше, переженилися з дочками інших народів, язичницями. З ними повернулося в Ізраїль поклоніння чужим богам. Зібрав Езра усіх до міста і наказав повернути жінок-чужинок їхнім батькам. Два місяці тривав суд Езри, на якому було досліджено стан кожного подружжя.

Запрошуємо Вас до Української Євангельської церкви в місті Юніоні, Н. Дж. У нашій церкві проводяться Божі Служби: щонеділі – о 10:30 ранку, а також щосереди –о 7-ій годині вечора. Кожної неділі, о 9:30, діють школи з вивчення Біблії – для дорослих і дітей. Щосереди, о 5-ій вечора, проводиться роздавання харчів для потребуючих.

Наша адреса: 2208 Stanley Terrace, Union, NJ 07083. На цю адресу можна надсилати запитання з приводу прочитаних переказів Біблії. Телефон: (908) 686-8171. Електронна пошта: ueag@verizon.net

Пастор **Володимир Цебуля**
Тел.: (908) 591-0800

Президент України Віктор Ющенко відвідав Канаду

„Незгасима свічка“ в Отаві.

Слава Україні!

Дружина Президента України Катерина Ющенко під час відвідин Отави.

Учасники церемоній 26 травня в Отаві.

Фото: Марійка Сохан-Тимець

(Закінчення зі стор. 1)

Канаді. В. Ющенко висловив сподівання, що Канада визнає Голодомор 1932-1933 років актом геноциду українського народу, зокрема в рамках ООН.

Президент висловив вдячність канадському урядові за внесок у розвиток і поглиблення українсько-канадських взаємин особливого партнерства, послідовну підтримку в здійсненні Україною евроатлантичного курсу, зокрема за позицію під час Букарештської зустрічі НАТО. В. Ющенко запросив С. Гарпера відвідати Україну.

В Отаві відбулася офіційна церемонія зустрічі Президента України Віктора Ющенка та Генерал-губернатора Канади Мікаель Жан. Військова оркестра виконала Гимни обох країн, пролунав Салют націй, Президент України обійшов стрій воїнів Почесної варти. Церемонія завершилася взаємним представленням офіційних делеґацій України та Канади.

До складу української делеґації входили міністри – закордонних справ Володимир Огризко, охорони здоров’я – Василь Князевич, культури і туризму – Василь Вовкун, аґрарної політики – Юрій Мельник, заступник глави Секретаріяту Президента України Олександер Чалий, заступники міністрів: економіки – Наталя Бойцун, палива та енерґетики – Юрій Недашковський, голова Дніпропетровської обласної адміністрації Віктор Бондар, начальник Управління державної служби України Тимофій Мотренко, голова Національного аґентства України з питань проведення в Україні фінальної частини чемпіонату Европи 2012 року з футболу Євген Червоненко.

Генерал-губернатор Канади відзначила тісні зв’язки між обома країнами та значний внесок української громади в Канаді в усі сфери діяльности.

В. Ющенко та С. Гарпер підписали спільну заяву, в якій підтвердили відданість активному розвиткові відносин особливого партнерства між Україною та Канадою. 27 травня В. Ющенко прибув до Вініпегу, де під час зустрічі з прем’єрміністром провінції Манітоба Ґері Доером, було підписано угоду про співробітництво між Дніпропетровською областю та провінцією. Президент особливо відзначив увагу місцевої влади до 167 тис. українців, що проживають в провінції Манітоба. Свідченням поваги до них, а також їхнього внеску у розбудову провінції, на думку В. Ющенка, є спорудження в 1991 році на території Законодавчої асамблеї Манітоби пам’ятника Тарасові Шевченку.

Президент взяв участь у покладанні квітів до пам’ятника Т. Шевченкові і виступив разом з прем’єр-міністром провінції перед українською громадою, а також мав окрему зустріч з громадою.

В. Ющенко зустрівся з ініціятивною групою зі створення у Вініпегу Музею прав людини, виступив у Вініпезькому університеті, який присвоїв йому звання почесного доктора, провів прес-конференцію для українських засобів масової інформації.

Наприкінці перебування у Вініпезі В. Ющенко поклав квіти до пам’ятника жертвам Голодомору в Україні 1932-1933 років. Вініпег був одним із перших міст Канади, де у 1984 році було споруджено пам’ятник жертвам Голодомору-геноциду. Від імені Української держави Президент подякував владі провінції Манітоба за донесення світові правди про Голодомор 1932-1933 років в Україні.

В. Ющенко висловив переконання, що експозиція щодо Великого Голоду в Музеї прав людини, який наразі створюється у Вініпегу, також сприятиме встановленню історичної правди про трагедію українського народу. Президент закликав українців Канади, які були свідками Великого Голоду, передати свої спогади в Україну.

28 травня в Торонто Президент України взяв участь у бізнес-форумі „Перспективи українсько-канадського співробітництва після вступу України у Світову організацію торгівлі“ та зустрівся з представниками української громади. *(Прес-служба Президента України).*

Як реаґувати...

(Закінчення зі стор. 5)

рел, „то чому маємо розраховуватись задля збагачення якогось маґната з Росії?".

Так, в Україні є досить свого газу для населення, а весь цей газ з Росії і Туркменістану іде на потреби приватної індустрії в Україні. І – треба додати – ця індустрія і її заможні власники затруднюють українських „трудящих", якісь податки платять в бюджет і експортують свої вироби, що приносить Україні закордонну валюту. Але й тут помітні залишки совєтського патерналізму: індустрія бере газ, а урядові (себто всій Україні) доводиться покривати його вартість „задля збагачення якогось маґната в Росії", як пише волиняк.

Тут не треба мовчати. Треба поїхати до Києва, постукати в двері міністрів і парляментаріїв, зайти до редакцій газет і запитати: „Що діється?". Досвід є: Майдан.

Я читав бідкання незнайомого мені волиняка, може, й мого ровесника, тоді само, коли читав книжку Георгія Касьянова „Незгодні: українська інтелігенція в русі опору 1960-80-х років" (Київ: „Либідь", 1995).

Вартість книжки – в тому, що вона писана в перших роках незалежности. Вона дає інформації про дисидентів, які нам в діяспорі були відомі, хоч в Україні не дуже.

Молодий історик Г. Касьянов у книжці відкрив собі і своєму поколінню дані самвидаву, які друкувалися в Америці й Західній Европі, і підсилив їх матеріялами, які стали доступними після розвалу Союзу: він працював, наприклад, в Центральному державному архіві громадських об'єднань України (ЦДАГОУ – так тепер в Україні називається колишній партійний архів при ЦК Компартії України). Там звіти про усі прояви інакомислення в УРСР ретельно зберігаються.

Ось що Г. Касьянов знайшов в архіві про події на Волині в половині 1960-их років, де, як і в інших областях, були проведені збори трудящих, які „одностайно засудили дії націоналістів та антирадянщиків". Посилаючись на документи в архіві на вулиці Кутузова, біля бульвару Лесі Українки (це той же нинішний архів громадських об'єднань), Г. Касьянов пише: „У Волинській області подібні збори відбувалися в Луцькому педагогічному інституті, управлінні культури, комітеті з радіомовлення і телебачення, обкомах партії і комсомолу. В пединституті комсомольські збори виключили з ВЛКСМ студенток IV курсу історико-філологічного факультету Л. Ковальчук та А. Панас за те, що вони 'систематично відвідували зборища Мороза та Іващенка і сприяли поширенню націоналістичної літератури'".

Все це діялось не так давно, у свіжій пам'яті волинського інтеліґента вище середніх років. Виключення студенток четвертого курсу з комсомолу тоді значило кінець кар'єри. В тому ж періоді в Україні на наказ партійних шефів виключали зі Спілки письменників Івана Дзюбу, а після довгого цькування за те що він намагався захищати засуджених дисидентів, Іван Драч покаявся і написав до парткому Спілки письменників заяву, в якій визнав, що його захист засуджених „суперечать моєму званню комуніста, і я їх осуджую з усією категоричністю". Так, мова йде про цього самого І. Драча, який організував Народний Рух наприкінці 1980-их років і І. Дзюбу, який нині має зірку Героя України.

Тому моя порада братові-волинякові – подивитись довкруги об'єктивно, згадати не так давне минуле і тішитись тим, що нині маємо. А щодо неполадків, раджу йому зібрати групу і піти на зустріч з народними депутатами і висловити свої думки на те, як вони правлять державою.

Тут не завадить нагадати їм, що завжди є чергові вибори, а в Україні дають і забирають владу на виборчих дільницях.

І ще я б йому порадив сісти на поїзд і поїхати до Луганська й Донецька і переконатись, що він не має рації, коли пише двоюрідній сестрі в Америці, „російською мовою на сході 'хохли' як розмовляли так і розмовляють". Деякі так, а деякі ні. А в обох містах є люди, які все ще не знають державної мови, але про свої інтереси і в тому числі інтереси України дуже дбають.

Під Патронатом Посольства України,

Українська Народна Фундація запрошує на

ФЕСТИВАЛЬ

УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

на СОЮЗІВЦІ

10 - 13 липня, 2008 р.

Хор Думка...співачка Марина Склярова...Інесса Тимочко-Декайло скрипаль...і багато більше...цілоденні програми... концерти кожного дня... забави з оркестрами «Грім» і «Заграва»... смачні страви... виставки українського мистецтва... чампіонат вареників-продюсер Саша Ґутмахер...ярмарок виробів народного промисла...ведучий Рон Когут

офіційний спонсор

AeroSvit

Soyuzivka Heritage Center * 216 Foordmore Rd Kerhonkson NY 12446 * Tel. (845) 626-5641
vendor information (203) 274-5579 * email–soyuzivka@aol.com * www.soyuzivka.com

Вісті Фундації імені Івана Багряного
Червень 2008 р., ч. 94

Допомога Фундації у виданні книг про Голодомор

Сімдесят п'ять років тому, в 1932-1933 роках, в Україні лютував страшний голод, від якого вимирали цілі села та хутори. Вмерло 10 млн. осіб, переважно українського селянства. Виснажені, спухлі від голоду, хлібороби, від яких забрано всі харчі, тинялися Україною, шукаючи порятунку для своїх родин від голодної смерти. Люди вмирали гірше, як від чуми. Україна була встелена трупами мерців, яких не встигали забирати з хат призначені комуністичні активісти. Померлих викидали на кладовищах чи закопували в ровах, біля хат та на полях.

Організований комуністичною владою Москви голод в Україні та в інших місцях поселення українців був масовим народовбивством. То був нечуваний в історії людства злочин, навмисне організований, наперед обдуманий, запланований і проведений московсько-більшовицьким тоталітарним режимом з допомогою місцевих комуністів та комсомольців, які відбирали в селян їхні зерно, картоплю та інші харчі.

Державна Дума Росії та росіяни, такі, як Олександер Солженіцин та йому подібні, говорять, що немає ніяких історичних доказів чи підтверджень, що голод був організований проти української нації. Якщо це було так, то чому українські селяни старалися пробратися в Росію, де не було ніякого голоду, щоб купити харчів? Чому куплені там харчі на кордоні України у них відбирали?

Росія мала б насамперед вибачитися перед Україною за цей злочин, проведений її владою, її комуністами та комсомольцями, й виплатити Україні компенсації за цей геноцид, так як Німеччина платить ще й досі мешканцям Ізраїля за злочини Німеччини супроти євреїв, яких знищено 6 млн. осіб.

Фундація ім. Івана Багряного частинно чи повністю фінансувала видання шести книг про Український голокост 1933 року, видавши на це 35,500 дол. В 1997 році Демократична партія України, яку тоді очолював Володимир Яворівський, видала „Білу книгу про чорні діла Кремля", на яку Фундація дала фінансову допомогу, надала матеріяли, написані особами з діяспори, що пережили голод. В пізніші роки Фундація перевидала книгу „Страта голодом" Семена Старова, яка 1985 року була видана англійською мовою під назвою „Execution by Hunger" під псевдом Мирон Долот, щоб не накликати біди на рідню, що жила в Україні. Ця книга вийшла у видавництві „Просвіта" накладом 10 тис.

У видавництві „Юніверс" в 2003 році Фундація перевидала три праці Василя Гришка „Український голокост 1933", „Замах на життя нації" та „Москва сльозам не вірить" в одній книзі під назвою „Москва сльозам не вірить" накладом 8 тис. примірників 10 тис. примірників.

Відомий дослідник Голодомору в Україні проф. Юрій Мицик приготував чотири томи свідчень людей України, що вижили в часі Голодомору, під назвою „Український голокост – 1932-1933". Ці книги видав Видавничий дім Києво-Могилянської академії. На їх видання Фундація дала 12,945 дол.

Видавництво журналу „Бористен" в Дніпропетровську видало до 75-річчя Голоду книгу „Не підлягає забуттю!", на видання якої старанням „Бористену" та Фундації зібрано в діяспорі 20,317 дол. Книга містить розділи „Пам'ять про Голодомор українців з діяспори", „Гортаючи підшивки", „Голодний натиск на Україну" та „Голгота України". Книга поширюється в бібліотеках та школах України. По два її примірники вислано до товариств „Просвіта" в 30 містах України.

„Молода Україна" – журнал ОДУМ

„Молода Україна" (МУ) – журнал-місячник Об'єднання демократичної української молоді (ОДУМ) почав виходити в Торонто, Канада, в листопаді 1951 року, як часопис ОДУМ Канади. Після двох чисел „МУ" стала журналом ОДУМ Канади і США. В червні 1952 року „МУ" розпочала чергуватися, виходила раз в Канаді, як канадське видання, другий раз – у США, як американське. В Торонто часопис редаґував Борис Олександрів, а в Ню-Йорку – Володимир Дубняк. У жовтні 1953 року американське видання було припинено і від того часу „МУ" постійно виходило в Торонто.

„МУ" редаґували Борис Олександрів (1951-1955 і 1957-1961 роки), Володимир Дубняк (1952), Іван Пишкало (1962), Мар'ян Дальний (1955-1957, 1963-1964), Павло Степ (1964), Микола Гавриш (1965-1976), Вадим Вакуловський (1977), Леонід Ліщина (1977-1988), а з 1988 року „МУ" редаґують позмінно Л. Ліщина, Валентина Родак і Олександер Харченко. Адміністраторами „МУ" були Володимир Лисий, Петро Величко, Іван Дубилко, Василь Павлюк, Михайло Лебединський, Володимир Коржанівський і Зіна Корець.

До редколеґії в різні роки входили О. Смолянський, Ярослав Семотюк, Наталка Тусюк, Олег Валер, Леонід Павлюк, Василь Корець, Ярослав Білінський, Борис Бородчак, Петро Гурський, Юрій Мартинюк, Євген Федоренко, М. Дальний, Л. Ліщина, Павло Лимаренко, В. Вакуловський, Петро Родак, М. Лебединський, Олег Сандул, Олексій Коновал, Сергій Голубенко, Михайло Смик, Юрій Криволап, Олексій Пошиваник, Анатолій Лисий та О. Харченко.

„МУ" видала чи перевидала книги „Україна сьогодні і ми" Василя Гришка (1954), „Любов до ближнього" Свирида Ломачки (Б. Олександрова) (1961), „Альманах-збірник ОДУМ-у" (1965), „Грань" Олеся Лупія (1969). В 1975 році видано „Правила виховання дитини" Івана Гончаренка, „Стилеві шукання Михайла Коцюбинського" Є. Федоренка і „Цвіт папороті" Михайла Ситника. Книгу „Рух опору і самооборона в Україні" (1977) редаґував Є. Федоренко. „МУ" мала сторінку „Юного ОДУМ-у", матеріяли на виховні та ідеологічні теми, з української історії, географії, літератури, мистецтва й культури, передруки поезій та коротких оповідань чи нарисів українських молодих поетів та прозаїків, подавала новини з життя в Україні та діяспорі, рецензії на книжки, що стосуються молоді, репортажі, хроніку філій ОДУМ, гумор та ін.

За роки незалежности України діяльність ОДУМ значно сповільнилася. Деякі філії ОДУМ припинили своє існування, але ОДУМ й далі існує в США і Канаді, й щорічно проводить свої літні табори на оселі ОДУМ „Україна" коло Лондону в Канаді та щорічні зустрічі молоді США і Канади. Багато молодих, що народилися в Україні чи в Німеччині, заснували сім'ї, але їхні діти та внуки не надають молодіжній організації тієї уваги, що їхні батьки надавали їй раніше.

Останнє число журналу „Молода Україна" вийшло в квітні-червні 1999 року.

Дописи і листи до сторінки
Фундації ім. Івана Багряного
просимо посилати на адресу:
Bahriany Foundation, 811 S. Roosevelt Ave.,
Arlington Heights, IL 60005 USA
Сторінку редагує Олексій Коновал

Дякуємо!

Від часу появи останнього числа сторінки Фундації прислали пожертви на сиріт-інвалідів у Дніпропетровську такі організації та особи: 430 дол. – **Союз Українок Америки, 96-ий відділ в Дітройті;** 100 дол. – **Марія Малий.** На потреби й працю Фундації: 200 англійських фунтів – **Галина Довгоп'ят** в пам'ять її дорогого чоловіка Івана Довгоп'ята, який помер 7 квітня; 70 дол. – **Зіновій Квіт** для вислання бюлетеня Фундації особам в Україні; по 50 дол. – **Алла й Ігор Чернії, Микола** і **Алла Гавриші** в пам'ять Миколи Француженка, **Іван** і **Емілія Бреньки** в пам'ять Володимира Хлівняка: 25 дол. – **Святослав Котляр** для „Бористену" та 20 дол. **Орися** і **Павло Пундії.**

На видання бюлетеня в Дніпропетровську „Наша Церква – Київський патріярхат" вислали: 300 дол. – **Стенлі** й **Катерина Вестони;** 100 дол. – **Іван Заковоротний** та 50 дол. – **Степан Феденко.**

На вислання книги „Не підлягає забуттю" про Голодомор 1932-1933 років в Україні бібліотекам та особам в Україні прислали пожертви: 50 дол. – **Любомира Мичковська** в пам'ять д-ра Дмитра Павлишина та 20 дол. – **Валентина Когут.**

Фундація щиро дякує всім жертводавцям й просить і далі підтримувати Фундацію своїми пожертвами, щоб вона могла допомагати журналам „Березіль" в Харкові, „Універсум" в Львові, „Бористен" в Дніпропетровську та іншим пресовим прганам України, сиротам, школам та науковим установам та могла висилати до бібліотек та музеїв України річники журналів та книжки, які видані в діяспорі на теми, заборонені в роки комуністичного правління.

В Фундації можна придбати книги Івана Багряного, Олександра Шугая, Віталія Бендера, Семена Підгайного „Українська інтелігенція на Соловках та недостріляні", інших авторів.

Шевченківський заповідник в Каневі шукає історичних матеріялів

У Каневі, на Черкащині, височіє Чернеча гора, яка тепер називається Тарасовою горою, бо там похований пророк України Тарас Шевченко. В 1939 році на його могилі поставлено бронзовий пам'ятник та відкрито літературно-меморіяльний музей.

Фундація ім. Івана Багряного вислала до заповідника в Каневі багато різних матеріялів, журналів та книг з Шевченкіяни та україністики. Тепер музей готується до відзначення 200-річчя з дня народження Т. Шевченка, збираючи різні матеріяли, що стосуються поета.

До Фундації ім. І. Багряного звернувся з проханням Анатолій Татарин – завідувач відділом Шевченківського національного заповідника Т. Шевченка в Каневі, з проханням розшукати прижиттєві видання творів Т. Шевченка, рецензії на видання прижиттєвих його творів, закордонні видання його творів, твори Івана Котляревського, видані перед 1828 роком, твори Григорія Сковороди періоду, коли Т. Шевченко читав їх в рукописах.

Потрібні також речі з часів козацтва та кріпацтва, документи та книжки про ці періоди, монографії про Т. Шевченка переслідуваних в СССР, закордонні часописи, газети та журнали зі статтями про Т. Шевченка, матеріяли про відкриття пам'ятників Т. Шевченка за межами України, роботи художників, народних майстрів, присвячені Т. Шевченкові, листівки, значки, жетони, медальйони, програмки імпрез, присвячених Т. Шевченкові.

Якщо хтось з читачів має такі матеріяли чи речі й міг би подарувати їх заповідникові в Каневі, то може їх прислати на адресу Фундації, а ми перешлемо їх в Канів.

ПОСТАТІ

Ольга Герасименко-Олійник святкує ювілей

САКРАМЕНТО, Каліфорнія. – У червні відзначатиме своє 50-річчя Заслужена артистка України Ольга Герасименко-Олійник. Її ім'я відоме серед діячів української культури в США, Канаді та Україні. Вона є частим дописувачем до газети „Свобода" про культурне та громадське життя українців Каліфорнії.

О. Герасименко-Олійник народилася у Львові. Її батько – Заслужений діяч мистецтв України, професор Львівської державної музичної академії, видатний бандурист сучасності Василь Герасименко. Вона закінчила Львівську консерваторію ім. Миколи Лисенка, де працювала викладачем і концертмайстром.

О. Герасименко-Олійник – перша професійна бандуристка, яка виступає як солістка з симфонічними оркестрами по обох боках Атлантичного океану, виконуючи музику свого чоловіка Юрія Олійника – композитора творів для бандури з оркестрою. Він написав п'ять таких концертів, які виконуються в різних країнах світу.

Ці обдаровані люди довели музичному світові, що бандура – це не тільки туга і печаль України, а й багатогранність і різноплянованість національного інструменту, широка палітра звуків української клясичної музики. Виконуючи „Перший американський концерт для бандури з оркестрою" Ю. Олійника, як світову прем'єру в 1992 році, О. Герасименко-Олійник вперше виступила як солістка зі С'єрра-симфонічною оркестрою у США.

З 1975 року О. Герасименко виступала з концертами в Україні, Польщі, В'єтнамі, Японії, Еспанії, Німеччині, Філіпінах, а також на телебаченні і радіо.

Перебуваючи в США з кінця 1989 року, бандуристка виступає з концертами і представляє українську історію, культуру та музику в музеях, школах та університетах з серією лекцій разом з Ю. Олійником.

Заслужена артистка України Ольга Герасименко-Олійник.

Репертуар бандуристки включає твори українських та світових композиторів, народні пісні, а серед великих форм – твори для бандури з оркестрою – концерти Дмитра Бортнянського, Карла Діттерсдорфа, Миколи Дремлюги.

Влітку 1995 року О. та Ю. Олійники брали участь в трьох концертах музичного фестивалю „Віртуози" у Львові.

У 1999 році О. Герасименко записала три концерти Ю. Олійника для бандури з оркестрою. Це був перший компакт-диск концертів бандури у супроводі симфонічної оркестри.

О. Герасименко після приїзду до Сакраменто організувала у 1994 році ансамбль бандуристів при Школі українознавства. Учасники ансамблю виступали в багатьох містах Америки.

Творчої праці вимагало призначення О. Герасименко редактором журналу „Бандура" в 1999-2002 роках.

У Товаристві збереження української спадщини Північної Каліфорнії О. Герасименко щорічно організовує українські свята, запрошуючи на них видатних артистів з діяспори і України.

О. Герасименко також є постійною ведучою програм цього Товариства на радіо в Сакраменто, вона плідно співпрацює з Церквою св. Андрія Первозваного, організовуючи свята.

Заслужений підсумок праці О. Герасименко-Олійник – присвоєння їй в 1999 році звання „Заслужена артистка України".

До речі, О. Герасименко також працює як акредитований викладач у шкільній системі Каліфорнії. Усі проведені нею заходи з дітьми, молоддю, дорослими несуть в собі велике духовне, пізнавальне і культурне збагачення, розвивають християнські та національні традиції українського народу.

Антоніна Яскевич
Дмитро і Олена Маркови

УКРАЇНА І СВІТ

Вручено дар Острозькій академії від Комітету допомоги Україні

Проректор Петро Кралюк (зліва) приймає від Леоніда Якобчука дар Комітету допомоги Україні.

ОСТРОГ, Рівненська обл. – Почесний доктор теології, професор релігієзнавства, викладач біблійних навчальних закладів України Леонід Якобчук з США відвідав 20 травня Національний університет „Острозька академія", щоб передати благодійний внесок – 5,000 дол. на розвиток богословських наук від Комітету допомоги Україні (Приятелі Руху), що діє у Ню-Джерзі (голова Роман Ричок).

„Люди у Сполучених Штатах Америки, які люблять Україну, розуміють, що українське відродження повинне початися з духовних цінностей, а Острозька академія ставить перед собою завдання духовного відродження української нації", – сказав ректор університету Ігор Пасічник.

Д-р Л. Якобчук уже впродовж 10 років читає в академії лекції циклів „Християнська етика" та „Біблія як феномен культури". Він все своє життя присвятив вивченню проблематики християнської моралі та культури у суспільстві та постійно докладає зусиль для відродження української нації.

Приймаючи символічний чек, проректор з наукової та начальновиховної роботи Петро Кралюк зазначив, що ці кошти будуть використані для закупівлі літератури та оновлення технічного забезпечення на катедрі релігієзнавства.

Вікторія Скуба

Комітет допомоги Україні (Приятелі Руху), який діє в Нюарку, Ню-Джерзі, ставить своїм завданням допомогу здібним, національносвідомим студентам, діячам української культури, школам і видавництвам.

У 2007-2008 роках комітет надав допомоги Україні в сумі понад 50 тис. дол.

Петро Кралюк і Леонід Якобчук серед студентів катедри релігієзнавства.

Дитячий конкурс-фестиваль „Діялог держав" дітей

Сценічний виступ київських школярів.

КИЇВ. – В Палаці дітей та юнацтва відбувся V загальноміський конкурс-фестиваль „Діялог держав", в якому взяли участь учні 14 київських гімназій та шкіл. Програма конкурсу передбачала презентацію звіту про міжнародну співпрацю навчального закладу з закордонними партнерами, а також сценічний виступ, що демонстрував знання учнями історії, культури, побуту та традицій держав, з якими укладено угоду про співпрацю.

Найкраще представила свою країнупартнера гімназія ч. 315. Саме в цій гімназії напередодні було відкрито клясу европейської та міжнародної інтеграції, за участи Дірка Шюбеля, керівника відділу політики, преси та інформації Представництва Еврокомісії в Україні, та Оксани Білозір, голови підкомітету Верховної Ради з питань міжпарляментських зв'язків, багатосторонніх взаємин.

Прес-служба Оксани Білозір

Невідомі сторінки Олеся Гончара

МОСКВА. – 3 квітня виповнилося 90 років з дня народження видатного українського письменника і громадського діяча Олеся Гончара, і з цієї нагоди в Українській бібліотеці 20 травня були представлені читачам його твори, у тому числі знаменитий роман „Собор".

Гості бібліотеки були ознайомлені з рядом листів О. Гончаря, які характеризують особу і життєву позицію письменника. До таких документів належить лист, адресований ініціяторові „перебудови" Михайлові Горбачову, відісланий 20 червня 1987 року і виявлений в архівах дослідником О. Новіковим. Цей документ докладно і яскраво характеризує громадсько-культурну ситуацію в Україні 1980-их років, у тому числі особливості тодішнього літературного процесу.

Прес-служба бібліотеки

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Виставка „Живі форми“ – гравюри Олександра Архипенка

Олександер Архипенко. „La Dance“. 1963.

Олександер Архипенко. „Le Coguette“. 1963.

ЧИКАҐО. – В Українському інституті модерного мистецтва з 25 травня до 10 серпня триває виставка „Живі форми“, присвячена гравюрам українського мистця Олександра Архипенка.

На виставці представлено 15 з 54 відомих гравюр О. Архипенка, які презентують весь період творчости митця, починаючи з перебування у Парижі (1908-1921), Берліні (1921-1923), та пізніше – у Сполучених Штатах Америки (1923-1964).

Показано одну із надзвичайно рідкісних літографій з берлінського періоду – „Дві фігури“ (1921). Окрім цієї перлини, виставка має серію з десяти великих літографій під назвою „Les Formes Vivants“ (1963). Цю серію, створену у Швайцарії, можна розглядати як кульмінацію та найвище досягнення усієї мистецької кар’єри О. Архипенка.

Окрім літографій та гравюр, виконаних сухою голкою, на виставці також представлено вишукану гравюру, виконану технікою шовкографії під назвою „Дві фігури“ (1952). У ній О. Архипенко використав металічне чорнило, утворене змішуванням пігментів алюмінію та бронзи.

Використання металічних чорнил, можливо, пов’язане з іконографічними традиціями України. Подібно до того, як візантійські ікони подають духовний відблиск від золота і срібла, гравюри О. Архипенка, виконані технікою шовкографії, мерехтять відблиском сучасного мистецтва.

Інститут є відкритий для відвідувачів від вівторка до неділі, від 12-ої год. ранку до 4-ої год. по полудні. Рекомендована пожертва за вхід 5 дол. Тел. (773) 227-5522.

Роман Петруняк

ЧИТАЧІ ПРО КНИГИ

Тернистий шлях Церкви

Читаючи книги Любови Василів-Базюк „Вони служили Церкві і рідному народові" і „У вирі тоталітарних режимів", захоплююсь кожним словом, кожним реченням, глибиною кожної думки, правдивим описом подій, які довелось пережити родині авторки, їй особисто і нашій страдженній Україні.

Ці книги – велика цінність, яка дорога не лише для старшого покоління, а й для молоді, котра не знає страшних лихоліть, тоталітарного режиму і воєнних буревіїв. Вони є цінністю як для української літератури, так і для історії, яку намагаються всяк перекручувати на свій лад наші вороги і різні покручі.

Патріотичний зміст книг Л. Василів-Базюк вселяє надію, що Україна незнищенна, має доволі сили, щоб стати на міцні ноги і впевнено крокувати до європейської спільноти.

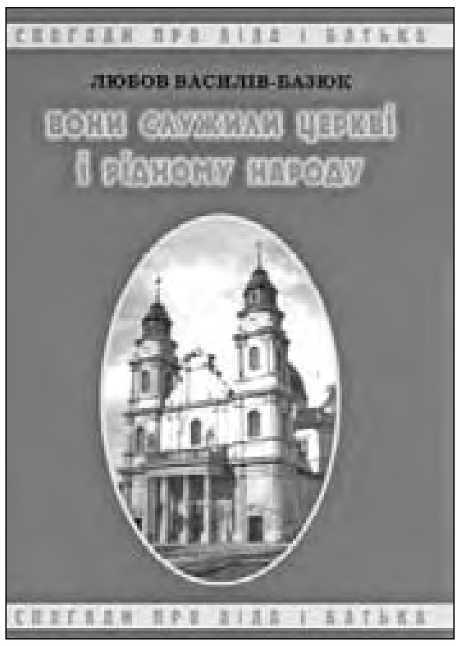
Лідія Засадко,
Луцьк

До бібліотеки „Свободи" надійшли книги Любови Василів-Базюк, яка народилася в Україні, а нині мешкає у Торонто.

У книзі „Вони служили Церкві й рідному народові" Л. Василів-Базюк, користуючись документальними джерелами, висвітлила події церковного життя у 1920-1940 роках. Книга „Не вір!" розповідає про вояків УПА та їхні повоєнні долі. Друге видання книги „У вирі тоталітарних режимів" – це повість про життя українців в умовах комуністичного режиму.

Вчена рада Волинського державного університету ім. Лесі Українки 31 березня 2005 року обрала її почесним професором.

З питань придбання книг можна звернутися до авторки на адресу: L. Wasyliw-Baziuk, 151 La Rose Ave., Apt. 402, Toronto M9P 1B3, ON Canada.

СВІТ ПОЕЗІЇ

Присяга

(В 1020-ліття Христової Віри в Україні)

Григорій Ранюк

Вся Русь присягалася щиро,
Наші предки до Господа йшли,
Науку Христову і Віру
У душі свої прийняли.
Це нам у двадцяте століття
Судилося свідками буть,
Як перше тисячоліття
Свою озолочує путь.
Такі в нас широкі дороги,
Такі безконечні, круті...
І дні такі повні тривоги
У нашім короткім житті.
Ісусе, надія на Тебе
У пошуку істинних прав...
Поглянь – там захмурилось небо,
Де стежку до нас Ти проклав.
Ми вірні Тобі до загину,
Тобі тільки молиться край...
Поглянь на мою Україну
І руку їй щиру подай!
Я чую громів перекати,
Я вчора їх чув і торік...
Ісусе, Ти батько і мати,
І наших сердець провідник!

Цей вірш написав за свого життя мій чоловік св. п. Григорій Ранюк. Він ніколи не був друкований, а тепер, в 1020-ліття хрещення Київської Русі, його варто надрукувати.

Анна Ранюк,
Бостон, Масачусетс

Могилянка пам'ятатиме...

З величезним сумом вся могилянська спільнота дізналася, що 4 травня на 87 році життя відійшов у вічність добрий друг Києво-Могилянської академії, багаторічний член Екзекутиви Злученого українсько-американського допомогового комітету Степан Гавриш.

Для всіх могилянців – професорів, студентів, співробітників – це велика, непоправна втрата. Ми добре пам'ятаємо, що саме С. Гавриш був одним з тих людей, хто ще на початку 1990-их років повірив у ідею відродження колись славетної Києво-Могилянської академії, і не тільки повірив, а й доклав усіх сил для її становлення. Завдяки зусиллям С. Гавриша, його запалові і вірі в нашу справу коло друзів і прихильників Могилянки в США значно розширилося. В ті часи – складні часи становлення незалежної України і відродження академії – така допомога і віра були неоціненними. Саме зусиллями і старанням С. Гавриша Могилянка отримала першу потужну копіювальну техніку, якої на той час не мав жоден університет України – різографи, і яку ми активно використовували для виготовлення вступних тестів та навчальних матеріялів для студентів. Багато важливих та складних університетських проєктів були зреалізовані саме завдяки підтримці та допомозі С. Гавриша. Багато років поспіль ми відчували щиру зацікавленість, турботу та увагу з боку цієї непересічної людини.

Не маємо слів, щоб висловити свій жаль, своє співчуття близьким та друзям, а особливо родині спочилого – дружині Ільзі, синові Гансові, доньці Христині, невістці Дарці, онукам Олексі та Даєні.

Вічна пам'ять справжньому патріотові України, шляхетній людині світлої душі і доброго серця.

Могилянка пам'ятатиме її...

Від імені академічної громади Національного університету „Києво-Могилянська академія"

Сергій Квіт,
президент
В'ячеслав Брюховецький,
почесний президент

В Острозькій академії вшанували пам'ять Тараса Закидальського

ОСТРОГ, Рівненська обл. – З болем та сумом в академії дізналися про смерть Тараса Закидальського. В академії на вечорі пам'яті Т. Закидальського студентів ознайомили з його діяльністю, представили „Journal of Ukrainian Studies", редактором якого він був в останні роки.

Своїми спогадами про знайомство та співпрацю з Т. Закидальським поділилися з присутніми ректор університету Ігор Пасічник, проф. Валерій Полковський, директор Інституту досліджень української діяспори проф. Алла Атаманенко, декан факультету романо-германських мов Світлана Новоселецька.

„Це була людина надзвичайної скромности та працелюбности. В особі Т. Закидальського ми втратили не лише видатного науковця, талановитого редактора журналу, а й великого українця та друга Острозької академії", – сказав ректор університету І. Пасічник.

Вирішено заснувати стипендію ім. Т. Закидальського студентам спеціяльностей „Релігієзнавство" та „Українська філологія". Також з ініціятиви І. Пасічника та А. Атаманенко буде видано збірник наукових праць на пошану Т. Закидальського.

Т. Закидальський більшу частину життя провів далеко від України, проте підтримував її університети, приїжджав викладати, публікував статті українських науковців.

Особливо тісні зв'язки він підтримував з Острозькою академією, де читав лекції, заснував стипендію ім. свого батька Данила Закидальського.

Декілька останніх років Т. Закидальський очолював Товариство друзів Острозької академії в Канаді. Рішенням вченої ради університету йому було присвоєно звання почесного професора Острозької академії.

Богдан Клід

В пам'ять громадського діяча пластуна д-ра Юліяна Павлишина

(1908-2008)

Юліян Павлишин народився в селі Жизномирі, Тернопільська обл., в сім'ї релігійних та національно свідомих селян Стефана і Катерини (з родини Луцевих).

Ю. Павлишин закінчив середню школу-гімназію в Бучачі, а медичні студії – у Варшаві, де набув фах лікаря. В 1949 році він здобув ступінь доктора медицини в Гайдельберзькому університеті, Німеччина. Першу приватну практику відкрив у Жизномирі, відтак – в Холмі та Чорткові. Коли Друга світова війна добігла кінця, Ю. Павлишин, як і тисячі інших осіб, був змушений покинути рідні краї.

З молодих років він став пластуном, брав участь в таборах у Підлютому, на Соколі та Остодарі. Коли в Галичині польська влада заборонила діяльність Пласту, Ю. Павлишин, як лікар, включився в організацію „Відродження", творив гуртки, які мали за ціль прищеплювати молоді пластові вартості та ідеї.

В 1947 році Ю. Павлишин одружився з Мирославою-Марією Воркун, дочкою судді з Борщева. З цього подружжя прийшло на світ три дочки – Марія, Стефанія та Христина.

Щоб розповісти про людину, потрібно тисячі слів. Я дозволю собі скористатися думкою, яку висловив у „Свободі" Петро Часто: „Бути патріотом – це значить шукати задоволення не в тім, щоб бути українцем, а в тім, щоб було честю носити ім'я українця". Таким був пластун св. п. д-р Ю. Павлишин. Він не боявся сказати правду в очі, шанував чесних людей без різниці віросповідання, чи партійних переконань.

В 1950 році він еміґрував у США, де отримав громадянство та дозвіл на лікарську практику в містечку Анока, Мінесота. Останні дев'ять років він очолював лікарню для хворих від алькоголізму та наркоманії. В Північній Мінесоті в цей час не було жодної української родини, тож треба було освідомити мешканців, що Україна має свою історію і культуру. Ю. Павлишин з дружиною виголошували доповіді в місцевих американських організаціях, запрошували український хор „Дніпро" з Мінеаполісу. Щорічно Ю. Павлишин возив своїх дочок до пластових таборів, переважно у Вініпеґ, Канада, де протягом довгих літ був пластовим лікарем для учасників табору. Не зважаючи на свій пенсійний вік, матеріяльно і морально допомагав розвиткові української мови та культури в Бразилії, Юґославії. Робив пожертви на пластовий розвиток в рідній Тернопільщині.

Після виходу на заслужений відпочинок подружжя переїхало до Мінеаполісу, де разом з групою ентузіястів-пластунів станиці заходилося прагненням здобути власну домівку. Це досягнули після трьох років тяжкої фізичної та моральної праці, даючи опіку двом немічно хворим сестрам, колишнім пластункам Галині Кондрат та Антонії Данилович, котрі заповіли свою хатину для Пластової станиці. Станиця здобула власну домівку, якої не мала впродовж 30 літ існування.

Хоч зараз в Мінеаполісі є тільки Пластова група, вона спроможна давати датки на різні пластові цілі. Це передовсім є заслугою пластуна Ю. Павлишина, який керувався правилом, що надмір доброти нікому не зашкодить.

Останніх п'ять років він прожив під дбайливою опікою своєї дружини і тільки чотири місяці не дожив до свого 100-ліття.

Ю. Павлишин похований на цвинтарі св. Марії у Факс-Чейсі, Пенсильванія.

Світла і вічна йому пам'ять!

Катря Гуцал

Шановні читачі!

Висилаючи до „Свободи"
спомини і співчуття з приводу
відходу своїх близьких і друзів,
не забувайте підтримувати
видання тижневика
пожертвами на пресовий фонд!

Редакція

З жалем повідомляємо, що в суботу, 24 травня 2008 р.
відійшов у вічність наш найдорожчий
ТАТО, ДІДУСЬ і ПРАДІДУСЬ

СВ. П.

ДМИТРО ХОРКАВИЙ

нар. 19 березня 1914 р. у Палагіче, Україна,
муж покійної Діонізії, батько пок. Оксани,
прадідусь пок. Алісі Ліката.

Залишились у смутку:

син – ІГОР
внуки – ХРИСТИНА ФОЛКСТАД з чоловіком РОБЕРТОМ
– МАРК ЗІВТІНС
– ТАНЯ ЛІКАТА з чоловіком АНТОНІЄМ
– ЛІДА ҐРАНДЖЕР з чоловіком ДАВИДОМ
– АЛЕКСАНДЕР ХОРКАВИЙ
правнуки – АНДЖЕЛЯ ЛІКАТА
– АНДРІЙ ЛІКАТА
– ДЖЕФРЕЙ ЛІКАТА
– МИХАЙЛО ҐРАНДЖЕР

Тіло Покійного поховане на цвинтарі св. Миколая в Чикаґо, Іл.

Вічна Йому пам'ять!

У глибокому смутку повідомляємо,
що 28 травня 2008 р. померла
наша найдорожча
СЕСТРА і ТЕТА

СВ. П.

МИРОСЛАВА СКАСКІВ

нар. 10 березня 1922 р. у Львові,
вдова по о. Богданові

Залишені у глибокому смутку:

сестра – МАРІЯ КЛЮФАС
сестрінка – ГАЛЯ БАЧИНСЬКА з мужем ЛЕВКОМ і родиною
сестрінок пок. о. Богдана
– ЮРКО ЮРКІВ з родиною
та ближча і дальша родина в Америці і Україні.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися у Ворені, Миш., а тіло поховано у Вашінґтоні біля свого мужа о. Богдана.

Вічна Її пам'ять!

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями і знайомими,
що 8 травня 2008 р. відійшов від нас у вічність наш найдорожчий
ТАТО, БРАТ, ДІДУСЬ і ВУЙКО

СВ. П.

ЯРОСЛАВ ПІДГОРЕЦЬКИЙ

нар. 11 жовтня 1931 р. в Жовкві, Україна.

ПОХОРОННА СЛУЖБА БОЖА була відправлена 12 травня 2008 р. в українській католицькій церкві св. Юра в Ню-Йорку, відтак на український цвинтар св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Залишились в глибокому смутку:

дочка – ОЛЕНКА і ДАВИД КАРДАЛІ з родиною
онуки – ОЛЕНКА і ДАВИД
син – ІГОР
брат – РОМАН з дружиною ОЛЕНОЮ і доньками
сестра – ІРЕНА РУДЕНКО з чоловіком МИКОЛОЮ і сином
ближча і дальша родина в Канаді й Україні.

В 40 ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
буде відправлена СЛУЖБА БОЖА
19 червня 2008 р.
в українській католицькій церкві св. Юра в Ню-Йорку, Н. Й.
і 17 червня 2008 р. в українській католицькій
церкві Непорочного Зачаття в Палатайн, Іл.

Вічна Йому пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що в середу, 28 травня 2008 р.
відійшла у вічність на 94 році життя

СВ. П.

НАТАЛІЯ ГАВРИЛЮК

У глибокому смутку залишилися:

брат – БОГДАН БРОДИН з дружиною ОЛЕЮ
племінник – д-р МИКОЛА БРОДИН із ЕВГЕНІЄЮ і дітьми АНДРІЄМ і АДРІЯНОЮ
племінник – РОМАН БРОДИН із дружиною КЕРОЛ

Покійна спочиває на цвинтарі в Ґлен Спей, Н. Й.

Вічна Їй пам'ять!
